

ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΕΤΟΣ Ζ'.
ΑΡΙΘ. 74

Ἐν Πειραιεὶ Φεβρουάριος
1891

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΕΡΑ ΒΕΕΤΑΣΙΣ ΕΝ ΙΣΠΑΝΙΑΙ

Ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ, ὅτι οἱ αἰματηρότεροι πόλεμοι καὶ αἱ ἀπηνέστεραι καταδιώσεις προήλθον ἐνεκὸν θρησκευτικῶν λόγων καὶ δογματικῶν διαφρωδῶν. Ἀληθῶς ὅμως εἰπεῖν, ἦσαν παροδικὰ συμβάντα, οὐδεμίαν ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος ἐνασκήσαντα ἐπιρροήν. Ἐν Ἰσπανίᾳ, ἡ Ἰερὰ ἐξέτασις ἐγεννήθη σὺν τῇ μοναρχίᾳ, καταστᾶσα δεξιὰ χεὶρ τῆς ἐξουσίας καὶ ἐπὶ εἴκοσι συνεχεῖς βασιλείας, ὑψομένη ἄνω τοῦ θρόνου, ἀπειλοῦσα τοὺς βασιλεῖς καὶ ἐξελέγχουσα τὴν διαγωγὴν τῶν ὑπουργῶν, καταδιώκουσα τὰ φῶτα καὶ καταλιποῦσα ἐπὶ τοῦ ἰσπανικοῦ ἐδάφους ἀνεξίτηλα, ἔτι καὶ νῦν, τὰ ἴχνη τῆς ψευδοῦς θρησκομανίας καὶ τοῦ φανακισμοῦ τῶν μοναχῶν.

Ἡ Ἰερὰ ἐξέτασις εἰσαχθεῖσα τὸ πρῶτον ἐν Languedoc πρὸς ὄλεθρον τῶν ἐναπολειφθέντων Albigeois (1) ἐκ τῆς καταδιώξεως τοῦ κόμητος Simon de Montfort καὶ Λουδοβίκου τοῦ Η'. ἐνεκαθιδρύθη εἶτα εἰς τὰ διάφορα τῆς Χριστιανωσύνης κράτη, λαβοῦσα χαρακτῆρα Σωματείου διαρκοῦς. Κατὰ τὸ 1233 ἡ Ἰερὰ ἐξέτασις εἰσῆχθη εἰς Καστιλιάν, Ναβάραν, Ἀραγωνίαν καὶ Πορτογαλίαν μεθ' ὅλας τὰς ἀντιστάσεις τῶν ἐπισκόπων καὶ δικαστῶν, πολὺ ἐκ ταύτης ζημιουμένων, βοηθουμένη ὑπὸ τῆς ὑποκριτικῆς φιλοδοξίας τοῦ Φερδινάνδου καὶ τῆς εὐπίστου τῆς Ἰσαβέλλης εὐσεβίας, καταλαβοῦσα τὴν ὑψίστην ἐν τῇ πολιτείᾳ τάξιν.

Ἡ ὁσημέραι αὐξανομένη ὑπεροχὴ τῶν Ἰουδαίων, αἱ συχναὶ τῶν Ἀράβων μετὰ τῶν χριστιανῶν σχέσεις καὶ τὰ ἀμύθητα πλούτη, ἀπερ ἐκέκτηντο αἱ δύο αὐταὶ φυλαὶ, ἦσαν

(1) Αἰρετικοὶ ἐκ τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας κατὰ τὸν ΙΑ'. ΙΒ'. καὶ ΙΓ'. αἰῶνα.

μέγιστον διὰ τοὺς Ἰσπανοὺς ἐπισκόπους σκάνδαλον. Διεκήρυττον ὅτι ἐφοβοῦντο, μὴ ἡ ἄμεσος τῶν Ἀράβων καὶ Ἰουδαίων μετὰ τῶν χριστιανῶν ἐπαφὴ, διασπάσῃ τὴν καθ' ἅπασαν τὴν χερσονήσον ὑπάρχουσαν θρησκευτικὴν ἐνότητα, καὶ πρὸς τοῦτο ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιβάλωσι τοῖς καθολικοῖς τὴν Ἰερὰν ἐξέτασιν. Καὶ ἡ ἀφορμὴ ὡς ἐκ θαύματος παρουσιάσθη.

Ἡ Βουλὴ συνεδριάζουσα κατὰ τὸ 1480 ἐν Τολέδῳ, ἔκρινε πρόσφορον νὰ καθορίσῃ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἀράβων ὧν μέγας ἀριθμὸς βίβη προσήλθεν εἰς τὸν χριστιανισμόν. Ὁ ρούργσιος τοῦ πάπα καὶ οἱ δομινικανοὶ στηριζόμενοι εἰς ψηφισθείσας πράξεις τῆς συνελεύσεως ταύτης, ἔπεισαν τὸν Φερδινάνδον καὶ τὴν Ἰσαβέλλαν ὅπως ἐκλέξωσι δύο ἱερεξεταστὰς ἐντεταλμένους τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀποδιδόμενων τοῖς νεοκαθολικοῖς αἰρέσεων καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν ὑφισταμένων σχέσεων μετὰ τῶν ἀρχαίων ὁμοθησκῶν των. Ὁ Φερδινάνδος διδὼν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς τὰς ὀφελείας ἃς θὰ προσεπορίζετο ἐὰν κατηγγέλλοντο ὡς ἔνοχοι πάντες ἐκεῖνοι οἱ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν τὸ ἐμπόριον καὶ τὸ χρῆμα τῆς χερσονήσου ἔχοντες, ἔσπευσε ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν σύστασιν σωματείου τὰ συμφέροντα καὶ τὰς πεποιθήσεις αὐτοῦ ἐξυπηρετοῦντος. Ἐν μόνον ὑπελείπετο, ἡ συγκατάθεσις τῆς Ἰσαβέλλης. Ἀλλ' ἡ εὐσεβεία τῆς κατέπνιξε τὴν ἀποστροφὴν, ἣν ἠσθάνετο πρὸς τὸ τόσον αἶμα τὸ μέλλον νὰ χυθῆ. Ὁ Φερδινάνδος ἐθεώρει τὴν Ἰερὰν ἐξέτασιν ὡς ἐπιχείρησιν πολιτικὴν ἄμα καὶ χρηματιστικὴν, ἡ δὲ Ἰσαβέλλα ὡς σύμμαχον τῆς θρησκείας συμβοηθόν.

Οὕτω συνέστη τὸ σωματεῖον τοῦτο, δικαστήριον κείμενον ὑπεράνω τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς δικαιοσύνης καὶ αὐτῆς τῆς θρησκείας, ὅπερ, καταπατοῦν πάντα θεῖον καὶ ἀνθρώπινον νόμον, ὤφειλε νὰ νοθεύῃ καὶ ἐξαγνίζῃ διὰ τῶν βα-

σάνων και του θανάτου. Η Ίερὰ εξέτασις ἀμειλικωτέρα και τῆς ἀπεινεστέρας τυραννίας, ἐμελλε νὰ καταδιώκῃ τὸν ἄνθρωπον και ἐν αὐτῷ τῷ ἀπαρραβιάστῳ τῆς σκέψους ἀσύ- λῳ, ὑπὸ τὴν πρόφασιν δὲ τῆς προστασίας τοῦ εὐαγγελικοῦ νόμου και τῆς διατηρήσεως τῆς ἐνότητος τῆς ἐκκλησίας ὕψωσε τὴν ἰσχὺν αὐτῆς, ἀνω και αὐτῆς τῆς Γραφῆς, μετα- βαλοῦσα τὸ Εὐαγγέλιον εἰς κώδικα βασιάνων και θανάτου και μεταμορφώσασα τὸν ἡπιοῦν και γλυκὺν τοῦ χριστιανι- σμοῦ χρακτῆρα. Ἰδίως δὲ κατέστη μισητὴ διότι ἐκάλυψε διὰ τοῦ μανδύου τῆς θρησκείας τὸν μακιαβελισμὸν τῆς πολιτικῆς τῆς, διότι ἀπεκτείωσε και διέφθειρε τὸν λαόν, διότι περιέβαλε τὴν βαρβαρότητα τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς διὰ τοῦ πρὸς τὰ θεὰ σεβασμοῦ, διότι ἀπε- δίωξε τὰ φῶτα και κατέστησε τὴν θρησκείαν φρικώδη και ἐπονειδιστὸν εἰς τὰ ὁμμάτια τῶν πλειστων εἰς οὐς και ἐπέρι- ριπε τὴν εὐθύνην τῆς φρικαλέας διαγωγῆς τῆς.

Ἄλλ' οἰαδῆποτε και ἂν ἦ ἡ ἠθικὴ πρόθεσις ἢ προκαλέ- σασα τὴν σύστασιν τοῦ ἁγίου τούτου σωματείου, ἀφοῦ ἀπαξ ἐγένετο παραδεικτὸν, ἐνεκαθιδρύθησαν ἐν ταῖς κυριω- τέραις πόλεσι δικαστήρια τῆς Ίερᾶς ἐξετάσεως ὡν ἡ ἀνω- τάτη διεύθυνσις ἀνετέθη εἰς γενικὸν ἱερεζεταστήν. Ὁ πρῶ- τος ἱερεζεταστὴς ὃ ἔλαχεν ὁ κληρὸς τῆς τρομερᾶς ταύτης διακονίας ἦτο ὁ *Θωμᾶς Τορκουεμάδας* (1483) πνευματικὸς τῆς βασιλείας Ἰσαβέλλης και ἱερεὺς τοῦ μοναστηρίου, τῶν δομινικανῶν τῆς Σεβίλλης, ἀνὴρ αὐστηρῶν ἠθῶν, φα- ντακτικὸς ὁμως και σκληρὸς, ἀναπτύξας ὡμότητα και ζήλον οὐ τὸν τυχόντα. Ὁ Τορκουεμάδας ἐπολλαπλασίασε τὰς δημεύσεις, διωργάνωσεν πλῆρες σύστημα κατασκοπείας, εἰργάσθη πρὸς διοργάνωσιν τῶν ἱερεζεταστατικῶν δικαστηρίων και τὴν σύνταξιν τοῦ ἱερεζεταστατικοῦ κώδικος και κατε- δίδωκεν ἀπηνῶς πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ φέρῃ πρόσκομμα εἰς τὴν ἀπόλυτον τῆς πίστεως ἐνότητα. Αὐτὸς πρῶτος ἐξεδίω- ξε τῆς Ἰσπανίας τοὺς Ἰουδαίους και Ἀραβίαις και κατε- δίδωκε μυσιοτρόπως τοὺς ἐκχριστιανισθέντας, μὴ δευλιχίας νὰ προσάγῃ ἐνώπιον τῆς Ίερᾶς ἐξετάσεως δύο καθολι- κούς ἐπισκόπους ἐπὶ τῇ προφάσει, ὅτι ὑπῆρχον Ἰουδαῖοι ἐν τῇ οἰκογενείᾳ των μεθ' ὅλην τὴν ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν ἐπίμονον τοῦ πάπα ἀντίστασιν. Ἄλλ' ὁ Τορκουεμάδας ἦτο ἰσχυρότερος και τοῦ πάπα, διότι και τὰ κτήματά των ἐδήμευσε και αὐτοὺς ἰσοβίως καθεῖρξεν. Ὅταν τὰ θύματα ἔλειπον ἐκ τῶν πυρῶν ὁ Τορκουεμάδας ἔρριπε τὰ βιβλία οὕτω *κατεδικασεν* εἰς τὸ πῦρ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Δόν Ἐρ- ρίκου τῆς Ἀραγωνίας, ἡγεμόνος ἐξ αἵματος βασιλικοῦ.

Αἱ ἀνθρώπιναι ἐκτόμωσι, ὡς ἔθυσεν ὁ Τορκουεμάδας κατὰ τὴν δεκαετῆ τοῦ ἀξιώματός του διαρκείαν, ὡς γενι- κὸς ἱερεζεταστὴς, παρέπεισαν ἱστορικοῦς τινὰς ὅπως ὑπε- ραυξήσωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν θυμάτων ἅτινα ἦ ἔκκυσεν ἢ κατεθύθησαν εἰς τὰς ὑπογείους φυλάκας. Κατὰ τὸν ἀμερό- ληπτον τῆς Ίερᾶς ἐξετάσεως ἱστορικὸν *«Llorente»* ὁ Τορ- κουεμάδας ἀπὸ τοῦ 1481 μέχρι τοῦ 1498 ζῶντας μὲν

«ἔκκυσεν 10220 και 6840 ἐν ἀποτυπώμασι, 97371 δὲ κατε- «δικασεν εἰς ἰσόβιον εἰρκτὴν, εἰς μαστιγώσιν, εἰς τὰ κα- «τερρα και εἰς ἔκπτωσιν τοῦ βαθμοῦ των.»

Ἄλλὰ τὸ καθιστῶν ἔτι μάλλον μισητὸν τὸν Τορκουεμά- δαν, εἶνε ἢ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ μέγα μέρος γενομένη ἐκπόνησις τοῦ ἱερεζεταστατικοῦ κώδικος, ἐν ᾧ διερρύθμισε τὴν διαδικα- σίαν. Ὑπέδειξε τὰ μέσα δι' ὧν ἠδύναντο ν' ἀποδειξῶσιν ἔνοχον πάντα συλλαμβανόμενον και ἀνέφερε τὰς περιστά- σεις καθ' ἃς ἠδύναντο ν' ἀντικαταστήσωσι τὴν ἀλήθειαν διὰ τοῦ ψεύδους. Πάντα ταῦτα ὁμως ἦσαν περιττά, καθ' ὅσον ἡ διαδικασία και ἡ ἀνάκρισις διεξήγοντο κατὰ τὴν ἰδιοτροπίαν και τὴν λύσσαν τοῦ ἱερεζεταστοῦ.

Ὅταν αἰρετικὸς τις ἢ βλάσφημος ἢ οἰσοδῆποτε ἄλλος κατηγγέλλετο εἰς τὸ ἱερὸν δικαστήριον, ἀμέσως συνλαμ- βάνετο, ἢ περιουσία του ἐδημεύετο, και, ἀφ' οὗ ἐπὶ πολ- λούς μῆνας ἔφθινεν εἰς ὑπόγειον εἰρκτὴν, τὸν ἀνεκρίνον εἶτα, ὑπόυλως ἀνελίσσοντας πρὸ τῶν ἐκπλήκτων ὁμμάτων του πληθὺν ὅλην ἀλήθειαν ἢ ὑποτιθεμένων κακουργημάτων, ὅπως ἐξαγάγῶσιν ἐκ τῆς ἐλαχίστης χειρονομίας ἢ τινος λόγου του, εὐλογον ἀφορμὴν ἐνοχῆς! Ὁ ἔνοχος ἠγνῶει τὴν σχε- τικὴν διαδικασίαν, τὸν καταγγείλαντα και τοὺς μάρτυρας. Οὐδεὶς συγγενῆς, οὐδεὶς φίλος, οὐδεὶς συνήγορος ἠδύνετο νὰ τὸν ὑπερασπίσῃ. Καὶ ἐὰν, ἐν μέσῳ τῆς ἠθικῆς ταύτης βασιάνου, ὅτε μὲν μόνος, ὅτε δὲ περιστοιχούμενος ὑπὸ κατα- σκόπων και ἀδικόπως ὑπὸ δικαστοῦ δολίου ἐξεταζόμενος, οὐδὲν ἐνοχοποιῶν αὐτὸν κατέθετε, τότε βίβη ἐπεδιώκετο ἢ ὑφαρπαγῇ ἐνοχοποιητικῶν καταθέσεων. Ἐνίστατο ὑπὲρ ἐξα- πλοῦντες τὸ θῦμα ἔχεον ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ὕδωρ ὅπερ εἰς τὴν ἐλαχίστην εἰσπνοὴν ἀπερρόφα μέχρι ἀποπνιγμοῦ, ἢ ἀναρτῶντες αὐτὸ ἐκ τῶν βραχιόνων ἄρινον ἀποτόμως νὰ καταπέσῃ χωρὶς νὰ ἐγγίσῃ τὴν γῆν ἀπαρθυόντες οὕτω τὰ μέλη ἄλλοτε διὰ τοῦ πυρὸς ἢ τῶν πεπυρακτωμένων σιδή- ρων προσπαθοῦντες νὰ κατισχύσωσι τῆς ἐπιμονῆς ἢ ἀθωό- τητος αὐτοῦ, ἢ ἀναγκάζοντες αὐτὸ νὰ βαδίσῃ ἐπὶ αἰχμη- ρῶν σιδήρων, ἢ ἐκδέροντες τὰς σάρκας διὰ σιδήρῳ ἤλων και πάντα ταῦτα κατὰ τὴν ἐφευρετικὴν τοῦ ἀνακριτοῦ φαντασίαν. (1)

(1) Παράθετομεν ἐνταῦθα ἀπόσπασμα ἐξ ἀναποκρίσεως πρὸς τὴν Τερ- γεσταίαν «Κλειῶ» κατὰ τὸ 1869, τοῦ περιφανοῦς και ἀκαμάτου ἱστο- ρικοῦ κ. Γ. Π. Κρέμου, περιγράφοντος διάφορα βασανιστήρια ὄργανα τῆς Ίερᾶς ἐξετάσεως, ἅτινα παραδόξως εἶδεν ἐκτεθειμένα ἐν τινὶ ἐν Λειψίᾳ ἐμπορικῇ πανηγύρει: «Ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ ἵππου (Hos- priate) μεταξύ τῶν πολυαριθμῶν παραπηγμάτων διεκρίνετο σκηνή τις διὰ τὸ ἀπλοῦν, ἀκομψὸν και ἰδιόμορφον. Παρὰ τὴν θύραν δ' αὐτῆς ἀνήρ- τητο πινακίδιον τι. ἐφ' οὗ ἦν γεγραμμένον non plus ultra· πρὸ δὲ τῆς εἰσόδου πλῆθος ἀνθρώπων παντὸς γένους και φύλου συνωθούοντο και ἄλ- λος ἐφίετο πρὸ ἄλλου νὰ εἰσέλθῃ τῶν δὲ ἐξίόντων αὐτῆς ὁ μὲν κατη- ρᾶτο, ὁ δὲ ἐδυσχεραίνεν, ἄλλος δὲ τις ὡμίλει κατὰ τῆς παπικῆς τυραν- νίας· εἰσερχόμενος δὲ τις εἰς αὐτὴν ἔδλεπεν ἀνηρημένα και γαμαὶ κείμενα πᾶμπολλα σιδήρᾶ, ζύλινα και ἄλλα ἐργαλεῖα διαφόρου εἶδους και κατασκευῆς· παρὰ δ' αὐτὰ δύο ἄνδρες Ἰταλιανοὶ διχονοῦντο βραχίαι

Ἐὰν, ἔστιν ὅτε τὸ θῦμα πρὸς ἀπκλαγγὴν τῶν ὀδυνῶν τούτων βασάνων ἐνοχοποιεῖτο ἀφ' ἐκτουσῶν και τοῖ ἀθῶων, συμπαθῶς τότε και ἐπιεικῶς δῆθεν φερόμενοι, ἐπέτρεπον ὅπως δικασθῇ ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης ἐκ λαϊκῶν περι- καθαρμάτων, ἡτις ὄφειλε νὰ παραπέμψῃ αὐτὸ εἰς τὴν λαϊ- κητόμον.

Ἡ Ίερὰ ἐξέτασις παραδέχεται ἐνίστα τὰ θύματά τῆς εἰς *συμφωλίωσιν* ἢ ὑπέβαλλεν αὐτοῖς ποινὰς μάλλον ἢ ἦττον σκληραῖς· ἀλλὰ καθ' ἀπάσας τὰς περιπτώσεις ἢ δήμευσις ἦτον ἀναπόφευκτος: «Δύναται τις, ὡς ἐκ θαύματος, νὰ «εἰσέλθῃ συγκεχωρημένος τοῦ ἱεροῦ δικαστηρίου, λέγει ὁ «de Thou, ἐξ ἄπαντος ὁμως πενίστατος.» Ὁ *συμφωλίωθεις* ἔπρεπε νὰ εἶνε παρὼν εἰς ἐν *auto-da-fe*, νὰ τηρῇ αὐστηρὰς νηστείας, νὰ φέρῃ πάντοτε διακριτικὸν ἔνδυμα, νὰ συχα- ζῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, νὰ ὑφίσταται μαστιγώσεις, νὰ μὲνη εἰς τὸν νόρθηκα τῆς ἐκκλησίας διαρκούσης τῆς λειτουργίας, διότι και τοῖ συμφωλίωθεις ἔπρεπε μετὰ πολλὰς δοκιμὰς νὰ κριθῇ ἄξιος ὅπως εἰσέλθῃ ἐν αὐτῇ.

Ἐν ἀπάσας ταῖς ἀποφάσεσιν εἴτε ἀστυκίαις εἴτε ποινι- καῖς ὁ θάνατος ἐξαγνίζει τὸ ἐγκλημα ἢ ἱερὰ ἐξέτασις ὁμως κατεδίωκε τὰ θύματά τῆς, πέραν και αὐτοῦ τοῦ τάφου, ὑπήγαγεν αὐτὰ εἰς διεξοδικὴν διαδικασίαν, ἐδήμευε τὴν περιουσίαν τοῦ νεκροῦ και ἐὰν οἱ νόμιμοι αὐτοῦ κληρονόμοι ἐνέμοντο ἤδη αὐτὴν, τὴν ἀφῆραζε και κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ *auto-da-fe* μετακόμιζε εἰς τὴν πυρὰν κιβώτια, βεβα- μένα διὰ κητρίνου χρώματος και φέροντα ἐξωγραφισμένους ἐπ' αὐτῶν δαίμονας και φλόγας, περιέχοντα δὲ τὰ ὅσα τῶν μεταγενεστέρως καταδικασθέντων τεθνεώτων.

Ἡ κατάφορος παρανομία τούτων ἀποφάσεων, ἢ ὑπερ- βάλουσα πλεονεξία ἢς ἐνεκεν ἐδήμευσεν τὰς περιουσίας και

τινα περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ χρόνου τῆς κατασκευῆς και τῆς χρήσεως τῶν ἐργαλείων. Ἦσαν δὲ ταῦτα τὰ φρικτὰ βασανιστήρια, δι' ὧν οἱ ἱεροὶ δι- κασταὶ τοὺς δυστήνους ὑποδικούς και καταδικούς πρὸ τῆς δίχης, κατὰ και μετὰ ταύτην ἐθαπνίζον· διὸ και αἱ βάναι ἐπεβάλλοντο τοῖς δι- καζομένοις οὐχὶ ἐπάπαξ ἀλλὰ σμικρὸν ἐπὶ σμικρὸν. Ἐρχῶντο δὲ, ὡς γνωστόν, οἱ ἐξετασταὶ ὄργανοι εἰς τὸ ἀποκτείνειν και περισφύζειν τὰς σάρκας, εἰς τὸ ἐξερροῦν, ἀποσπᾶν, διατινάσσειν, κατατέμνειν και διαρ- ρηγνοῦναι τὰ ὅσα τῶν κρανίου, τῶν χειρῶν και ποδῶν εἰς τὸ ἐξορῶνταιν και τυροῦν τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὸ ἀκρωτηρίαζειν, ἀπαγγονίζειν και ἀνασκινδυλεύειν, εἰς τὸ στρεβλοῦν, διατείνειν και οὕτω διαχωρίζειν τὰ μέλη τοῦ σώματος, εἰς τὸ διασταυροῦν καταθλίβειν και τροχληταῖν, εἰς τὸ περισφύζον μέρους ἢ ὀλόκληρον τὸ σῶμα, εἰς τὸ ἐπιπράσσειν τὸ στόμα, εἰς τὸ γλωσσοτομῆν και, ἐν συνόλῳ εἰπεῖν π ἄ σ ε ν , ὅσα θηρω- δεστάτου και πονηροτάτου κηθρῶπου φύσις ἤδυνῆθη νὰ φαντασθῇ, ὅπως αἱ μὲν βάναι κληρόταται, ὁ δὲ θάνατος ὀδυνηρότατος ἐπέλθῃ. Ἐκ πάντων δὲ τῶν εἰς ταύτας τὰς βασάνους συντελεσάντων βασανιστηρίων ἔδλεπέ τις ἐν τῇ σκηνῇ ἦσαν ἐν αὐτῇ ὄληα δὴ αὐτὰ ταῦτα τὰ βασαν- ηστήρια, ὧν πολλοὶ δικαζόμενοι ἔλαβον πείραν και οὐχὶ μιμημάτα. Τὸ δὲ ἀποτρόπιον και σκληρότατον τῶν κολαστηρίων ἦν ἡ καλουμένη σ ε ἰ θ ρ ᾶ π α ρ θ ἔ ν ο ς, δι' ἣς και αἱ ὀδοὶ σκληρόταται και ὁ θάνα- τος λίαν ὀψὲ ἐπήρχετο. Ἐνὸς δ' ἐκάστου τῶν βασανιστηρίων ἢ περι- γραφῇ και ἡ τάξις και μέθοδος και ὁ τρόπος τῶν βασανιστῶν και τῶν ἀπρητων αὐτῶν ὑπερβαίνουσι π ἄ ν τ α ν ο ὗ ν κ α ἰ ἔ ν ν ο ι α ν .

Ἡ ὑπερόριος ἀξίωσις τῆς εἰς πάντα ἀναμιξέως των οὐδόως ἐξήγειρον τὴν βασιλείαν ἢ τὴν τόση ὕψηλόφρονκα ἀριστο- κρατίαν. Μόνα τὰ κράτη τῆς Ἀραγωνίας, τῆς Καστίλλης και τῆς Καταλωνίας ἐξηγήθησαν κατὰ τοῦ αἰσχροῦ τοῦ του δικαστηρίου. Κάρολος ὁ Ε'. ὑπεσχήθη ἀλλὰ δὲν ἐτή- ρησε τὰς ὑποσχέσεις του και ἡ πυρὰ κατεσίγασε τοὺς ἀνο- ποτάκτους. Οἱ νεοχριστιανοὶ τῆς Καστίλλης, προσέφερον ἐξακοσίας χιλιάδας χρυσῶν δουκάτων εἰς τὸν βασιλέα ὅπως ἐξαγκάσῃ τὴν Ίερὰν ἐξέτασιν, νὰ δημοσιεύῃ τὰς ἀποφά- σεις τῆς, ἀλλὰ, μεθ' ὅλην τὴν οἰκτρὰν τότε οἰκονομικὴν κκτάστασιν ἢ προσφορὰ ἀπερίφθη. Αἱ κοινότητες προσεπα- θησαν νὰ καταργήσωσι τὰ ἱερὰ δικαστήρια ἀλλὰ κατεσυ- νετριβήσαν ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ πυροβολικοῦ. Καὶ ἔδλεπέ τις τοὺς καθολικούς βασιλεῖς μεθ' ὅλης αὐτῶν τὴν ἀκολουθίας σπειδοντας νὰ προστρέχωσιν εἰς τὰ *auto-da-fe* με τὴν γα- λήνην ἐξωγραφισμένην ἐπὶ τοῦ προσώπου, καθ' ὅσον και ἡ ἐλαχίστη ἐνδειξις ἐνδιαφέροντος συμπαθείας ἐκ μέρους τῶν θεατῶν, εἰς οἰανδῆποτε και ἂν ἀνῆκον τάξιν, ἐτιμω- ρεῖτο αὐστηρῶς ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ δικαστηρίου.

Ἀπέναντι τούτων φρικαλεοτήτων διαπραχθεισῶν καθ' ἅπασαν τὴν ἔκτασιν τῆς ἰσπανικῆς μοναρχίας, ἐρωτᾶται, ἐὰν ἔθνος, ὅπερ εἶχε τὴν ἀνδρίαν νὰ ὑπομένη σωματεῖον το- σούτω ἐπάρκτον, δὲν ἔπρεπε και νὰ στεναζῇ ὑπὸ τὸ βάρος τῶν παραφορῶν του; Εὐγενεῖς τε και δούλοι ταπεινῶς ἐπε- ζήτουν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ ἱερῷ δικαστηρίῳ! μεγαίστανες ἀπο- λυόντες τῆς ὑψίστης τοῦ βασιλέως εὐνοίας, ἐθεώρουν τι- μὴν των νὰ κρατῶσι τὸν ἀναβολέα του μεγάλου ἱερεζε- ταστοῦ και νὰ ὀδηγῶσιν ἐκ τοῦ χαλινοῦ τὸν ἵππον του! πάντας ἐπεδίωκον νὰ ἐγγραφῶσιν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν οἰ- κείων τοῦ ἱεροῦ δικαστηρίου! Αὐτὸς ὁ δοῦξ *Medina Cæli*, μεγαίσταν, κατέλεγε μεταξύ τῶν ἐπιφθονοτέρων ἀξιωματῶν του τὸ τοῦ σημαιοφόρου τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ *auto-da-fe*.

Καὶ, ὡς εἰ μὴ ἦρκει ἡ τοιαύτη κατάστασις, ἰδοὺ μέγα συμβεβηκὸς λαθῶν χώρων ἐν Γερμανίᾳ ἢ *Μεταρρῶθμοις* χρησιμεύει ὡς ἀφορμὴ ἐπαυξήσεως τῶν ἱερεζεταστατικῶν πα- ραφορῶν· οὐαὶ τοῖς λαϊκοῖς! οὐαὶ τοῖς κληρικοῖς! οὐαὶ παντὶ ἐν γένει, τῷ ὑπερβάντι τὰ Πυρρηναῖα και διαμεϊνάντι ἐν ταῖς Κάτω-Χώραις ἢ ταῖς ὄχθαις τοῦ Ρήνου! Καὶ αἱ ἀποδημίαι κατὰ τὴν διαρκείαν τῆς βασιλείας Καρόλου τοῦ Ε' ἦσαν συχνόταται. Κατὰ τὴν ἐν Ἰσπανίᾳ ἐπάνοδόν των, ἅπαντες οἱ ἀποδημοῦντες ἀνεκρίνοντο και ἠρουνῶντο τὰ θυλάκιά των. Τὸ ἐλάχιστον ξένον ἢ ἐχθρὸν πρὸς τὴν καθο- λικὴν θρησκείαν βιβλίον ἐξηρανίζετο, και ὁ δύσμοιρος ἰδιο- κτήτης καθεῖργετο, ἐθασανίζετο και ἐκκίετο. Ἐὰν οὐδὲν τὸ ὑποπτον ἀνευρίσκετο ἐπὶ τοῦ ἐκ Ρήνου ἐπανερχομένου, κατεσκοπεύετο, οἱ λόγοι του διυλιζόντο και περιεκυκλοῦτο ὑπὸ πανούργων προκλητικῶν πρκατόρων και σπανίως τῶν ὅσων διέφευγε παγίδων. Ὁ *Constantino Ponce*, πνευμα- τικὸς Καρόλου τοῦ Ε', ὅστις ἠκολούθει τὸν αὐτοκράτορα

καθ' ἀπάσας αὐτοῦ τὰς περιηγήσεις κατεδικάσθη εἰς ἰσόβιον περιορισμὸν ὡς ὑποπτος ἐπιεικείας διὰ τὴν Μεταρρύθμισιν. Ὁ Francisco de San Roman πλούσιος ἐκ Βουργὸς ἔμπορος, ὁλέθριον προσὸν διὰ πάντα πρὸ τοῦ ἱεροῦ δικαστηρίου ἐμφανιζόμενος, ἐκὰν ζῶν κατὰ τὴν ἐκ Γερμανίας ἐπ' ἀνοθὸν του ὡς παρκατὰς εἰς διδαχὴν Διαμαρτυρομένων. Ἡ ἱερὰ ἐξέτασις φοβουμένη τὸ πνεῦμα τῆς ἐξετάσεως καὶ τῆς κριτικῆς καταπολεμῆν ἀπὸ τῶν παιδείας ὀρεγομένων καὶ εὐφύειν τινα μαρτυροῦντας, ἀδιάφορον ποιεῖ ἦσαν.

Οὕτως, ὁ διαπρεπὴς ἑβραϊστὴς Don Juan de Vergara, καθείρθη ὡς ἀποδείξας πλεῖστα ἀμαρτήματα τῆς ἰσπανικῆς μεταφράσεως τῆς Βουλγάρας. Πλεῖστοι σοφοὶ θεολόγοι συμμετασχόντες τῆς συνόδου τῶν Τριάκοντα, κατεδίωχθησαν ὡς ἐπιδειξαντες πλοῦτον γνώσεων ἐν ταῖς ἀγορεύσεσιν αὐτῶν, σημειῶν ἀναμορφωτικῶν τάσεων. Ὁ Βενεδικτίνος Ἀλφόνσος Virués, κήρυξ ἀπολαύων τῆς εὐνοίας τοῦ Καρόλου συνελήφθη ὡς ὑποπτος λουθηρανισμοῦ καὶ καθείρθη ἐπὶ τέσσαρα ἔτη μεθ' ὅλας τοῦ Καρόλου τὰς προσπαθείας. Αὐτὸς ὁ ἴδιος Κάρολος κατεδικάσθη μετὰ τὸν θάνατόν του ὡς λουθηρανίζων, αὐτὸς, ὁ ὁμοτάτα τὸς Λουθηρανούς ἐν Γερμανίᾳ καὶ Κάτω—Χώρας καταδίωξας. Ὁ Πάπας Παῦλος ὁ Δ', ἐπεξέτεινε τὴν καταδίωξιν καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Καρόλου, Φιλίππου τοῦ Β', ὅστις λαμβάνων τὸ στέμμα ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς του διεκήρυξε δημοσίως: «Ἐπιροίμων ν' ἀπολέσω τὰ ἱερά μου καὶ ἐκατοντάκις τὴν ζῶν μου, ἐὰν εἶχον ἐκατὸν ψυχὰς ἢ νὰ «συγκατανεύσω νὰ βασιλεύσω ἐπὶ αἰρετικῶν!» Καὶ ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν του καθ' ὅσον ἡ ἱερὰ ἐξέτασις οὐδέποτε ἔσχε διαπυρρῶτερον αὐτοῦ ἀντιλήπτορα. Στριζόμενοι αἱ ἱερεξισταὶ ἐπὶ τῆς παπικῆς προστασίας ἐξέθαψαν τὰ λειψανά Καρόλου τοῦ Ε'. καὶ ἀπεκλήρωσαν τὴν γενεάν του τοῦ Ἰσπανικοῦ θρόνου. Ὁ Παῦλος ἐν τούτοις ἔσχε τὴν φρόνησιν ν' ἀναστῆ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν καθ' ὅσον ἐφοβεῖτο τὴν ὀργὴν καὶ ἐκδίκησιν Φιλίππου τοῦ Β'. ὅστις πολλὰ ἐν τῷ μέλλοντι ὑπέσχετο ἐὰν ἔμενεν ἀνενόχλητος. Καὶ οὕτως, τὴν 17 Σεπτεμβρίου 1559 ἐξέδωκε διάταγμα δι' οὗ παρεχώρει τὸ τέταρτον τῆς περιουσίας τῶν καταδικαζομένων εἰς τοὺς μνηστὰς καὶ ἐπέβαλλε θανατικὴν ποινὴν παντὶ ἀναγνώστη, ἀγοραστῇ, πωλητῇ ἢ κατόχῳ λουθηρανικῶν βιβλίων.

Οἱ ἱερεξισταὶ ἐχώρησαν χαρὰν μεγάλην ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτῳ καὶ ἐζήτησαν νὰ εἰσαγάγῃ τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν ἐν τῷ στρατῷ, ἐν παντὶ πολεμικῷ πλοίῳ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τελωνικῷ κλάδῳ. Ἐὰν ὁ Φίλιππος ὑπέκυπτεν εἰς παρομοίαις ἀξιώσεσι, αἱ καθολικαὶ βασιλεῖς θὰ ἤρριζοντο καὶ ἡ ἱερὰ ἐξέτασις μόνη θὰ ἐβασίλευεν ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ Κύριος οἶδε πῶς.

Μὴ δυναμένη νὰ ἐπεκταθῆ ὡς ἐπεθύμει, ἐδιπλάσιασε τὴν μαζὴν τῆς κατὰ τῶν Λουθηρανῶν καὶ πάντων τῶν ὁπωσδήποτε συμμεριζομένων τὰς ἀρχὰς τῶν.

Ἐν Σεβίλλῃ ὅμως καὶ Βαλλαδολίδῳ οἱ ἱερεξισταὶ ὑπερέβησαν ἑαυτούς. Ἐκ τῶν καταδιώξεων τούτων μόνον τοὺς κατὰ τῆς οἰκογενείας Cazalla ἀναφέρομεν.

Ὁ Αὐγουστίνος Cazalla μοναχὸς ἐκ Σαλαμάνκης καὶ ἱεροκλήρυξ Καρόλου τοῦ Ε'. ἀπὸ πολλοῦ προεκάλεσε τὴν μὴνιν τοῦ ἱεροῦ δικαστηρίου ὡς ἐκ τῆς πρῶτης τοῦ ἤθους καὶ τῆς καλλιπειρίας τῶν διδασκάλων του, καὶ ἐπειδὴ πολλάκις συνώδευεν ἐν Γερμανίᾳ τὸν αὐτοκράτορα, ἐγνώρισε καὶ ἐπεδοκίμαζεν ἐν τισὶ τὴν μεταρρύθμισιν. Τοῦτο ἤρκεσεν ὅπως ἀχθῆ ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ δικαστηρίου, ἀνακρίθη βασιανισθῆ καὶ παραπεμφθῆ. . . καὶ τῷ ἐχορηγήθη ἡ χάρις νὰ ἀπαγγωνισθῆ πρὶν ἢ κατ' ἡ ἀπασα ἡ οἰκογένεια γυναῖκες, νέοι, γέροντες, ὑπηρετῆται ἐκάνθησαν ζῶντες, διότι ἡ ἱερὰ ἐξέτασις κατ' ἀρχὴν, ἤττον ἐλυπεῖτο διὰ τὸν θάνατον ἐκατὸν αἰρετικῶν καθολικῶν ἀφ' οὗ κατ' εὐθείαν θὰ μεθίσταντο εἰς τὸν Παράδεισον ἢ διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ἐνὸς αἰρετικοῦ δυναμένου νὰ διαφθεῖρῃ ἐκατομμύρια πιστῶν.

Χάρις εἰς τὴν πραγματικῶν τῆς τρομερῆς ταύτης ἀρχῆς αἱ προσπάθειαι τοῦ ἱεροῦ δικαστηρίου ἔσχον τὰ λαμπρότερα ἀποτελέσματα. Ἐπὶ τῆς βασιλείας Καρόλου τοῦ Ε'. καὶ Φιλίππου τοῦ Β'. καθ' ἄπασαν τὴν χερσόνησον ἐλειτούργουν θαυμασίως δέκα ἐπὶ δέκα δικαστήρια καύσαντα ζῶντας μὲν 10344, ἐν ἀποτυπώμασι δὲ 4662 καὶ 69344 βασιανίσαντα ἢ ἀτιμάσαντα. Μεταξὺ τῶν εἰς θανατικὴν ποινὴν καταδικασθέντων συγκαταλέγεται καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ τοῦ Φιλίππου, ὅστις, χάρις τῇ μεσιτείᾳ τοῦ βασιλέως πατρὸς του ἀπηλλάγη μὲν τοῦ αἵματος τῆς λαϊμητόμου, ἀπέθανεν ὅμως ἐξ ἀσφυξίας κλεισθεὶς ἐντὸς θερμοῦ λουτροῦ!!!

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Φιλίππου τοῦ Γ'. (1598—1621) ἡ ἱερὰ ἐξέτασις κατέγεινεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν καταδίωξιν καὶ τὴν ὀριστικὴν ἐξ ἀπάσης τῆς χερσονήσου ἔξωσιν τῶν ἐκχριστιανισθέντων ἢ μὴ Ἀράβων ἀνερχομένων εἰς 800,000. Διὰ τῆς βαρβάρου ταύτης ἐξώσεως ἤτις ἐστέρει τὴν Ἰσπανίαν φιλέργων καὶ φιλησύχων κατοίκων ἡ ἱερὰ ἐξέτασις ἐσκόπει τὴν διαρπαγὴν τῆς περιουσίας τῶν, ἀλλὰ, ὁ δούξ d' Ossuna, ὅστις εἶχε μεγίστην τότε ἐπιρροὴν ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς δυστυχεῖς νὰ παραλάβωσι τὰ τιμαλφέστερα αὐτῶν ἀντικείμενα, ὅπου ἐγένετο αἰτία νὰ προκαλέσῃ ἐφ' ἑαυτοῦ ὁ προστάτης τῆς αἰρέσεως τὴν ἄρᾶν τοῦ ἱεροῦ δικαστηρίου. Κατὰ τὴν βασιλείαν Φιλίππου τοῦ Γ', ὁ ἀριθμὸς τῶν θυμάτων ἀνήλθεν εἰς 13248 ὧν 1840 παρεδόθησαν εἰς τὰς φλόγας.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Φιλίππου τοῦ Δ'. (1621—1665) ἡ ἱερὰ ἐξέτασις κατεδίωξε πάντα ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς ἀνοχῆς ἐμφορούμενον. Περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας Φιλίππου τοῦ Γ'. ἀνήλθεν εἰς τὸ ὑπατόν τοῦ ἱερεξιστατοῦ ἀξίωμα ὁ πνευματικὸς αὐτοῦ Louis de Aliaga ἐπιεικέστερος τῶν προκατόχων του ἀλλὰ καὶ δυστυχέστερος ὡς ἐκ τούτου, καθ' ὅσον ἡ μετριότης αὐτοῦ διήγειρε τὴν ἀγανάκτησιν τῶν μεγάλων τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως ἀξιωματούχων. Κατ' ἀκο-

λουθίαν μετὰ τὸν θάνατον Φιλίππου τοῦ Γ'. ὁ Aliaga ἐξέπεσε τοῦ ἀξιώματός του καὶ ἤχθη πρὸ τοῦ ἱεροῦ δικαστηρίου ὡς λουθηρανίζων. Ὁ θάνατος τὸν ἀπήλλαξε τῶν βασάνων, ἀλλὰ τὰ ὅσα του παρεδόθησαν εἰς τὰς φλόγας. Τοῦτον διεδέξατο ὁ ἱερεξιστατὴς Πέτρος Arbués δολοφονηθεὶς κατὰ τὸ 1485 ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Σαραγόσσης ὡς ἐκ τῆς κατ' αὐτῶν ὁμοιότητός του. Κατὰ τὴν βασιλείαν Φιλίππου τοῦ Δ'. συνελήφθησαν 14080 άτομα ἐξ ὧν 2852 ἐκάνθησαν ζῶντα.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς Καρόλου τοῦ Β'. (1665—1700) αἱ δεσποτικαὶ τάσεις τοῦ μοναχικοῦ τάγματος κατέστησαν τοσοῦτω ἀφόρητοι ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ δειλὸς καὶ δεισιδαίμων ἡγεμὼν ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην θεραπείας. Ἐπὶ τούτῳ συνέστη ἐπιτροπὴ ἧτις μετ' ἐνδελεχῆ ἐξέτασιν ἐπίειθη ὅτι ἡ ἱερεξιστατικὴ δικαιοδοσία ἦτο τοσοῦτω στερρῶς ἐρριζωμένη, καὶ αἱ ἐκδικήσεις τῆς τόσῳ τρομεραὶ, ὥστε τὸ κακὸν ἦτο ἀθεράπευτον.

Ὅτε κατὰ τὸ 1700 ὁ ἔκγονος τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. δούξ τοῦ Ἀνζῶ, προσεκλήθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἰσπανίας, ἐπίστευσαν ὅτι, κατὰ τὴν βασιλείαν του ἡ ἱερὰ ἐξέτασις θὰ ἐδεικνυτο ἐπιεικέστερα. Ἀλλὰ, πρὶν ἢ ὁ νέος ἡγεμὼν ἐγκαταλείψῃ τὴν Γαλλίαν, ἐνετάλει παρὰ τοῦ πάππου του νὰ διατηρήσῃ τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν, χάριν τῆς ἡσυχίας του. Φίλιππος ὁ Ε'. ἐξέτελεσε τὴν ἐντολὴν ταύτην συμμαχίας καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς πρὸς καθυπόταξιν τῶν ἀνυποτάκτων ὑπηκόων του. Ἀπασα αἱ ἐμφύλιοι στάσεις κατεπνίγησαν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως περὶ πολλοῦ ποιουμένης τὴν εὐνοίαν τῆς νέας δυναστείας. Κατεδίωξε τοὺς ἐλευθέρους τέκτονας καὶ ἐώρτασεν ἐπὶ τῆς βασιλείας Φιλίππου τοῦ Ε'. (1700—1746) 782 auto-da-fe καταδικάσασα 11480 καὶ παραδοῦσα εἰς τὰς φλόγας 1600.

Ἐπὶ Φερδινάνδου τοῦ Δ'. καὶ Καρόλου τοῦ Γ'. (1746—1788) ἀμφοτέρων υἱῶν Φιλίππου τοῦ Ε'. ἡ ἱερὰ ἐξέτασις κατέστη ἤττον σκληρά. Ἀλλὰ, παρὰ ποτε ἐζήτησε νὰ καταπνίξῃ τὴν πρόδοον καὶ διχόσιν τῶν ἐπιστημῶν καίουσα καὶ καθείργουσα πάντας ἐκείνους οἵτινες ἐπέζητουν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματός των.

Ἐπὶ Καρόλου τοῦ Δ'. ἡ ἱερὰ ἐξέτασις ἐδείχθη ἡπιωτέρα ἀλλ' ἡ πρόδοος τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, συνετάραξε τοὺς συμβούλους τοῦ στέμματος, οἵτινες ἔκριναν καλὸν ν' ἀντιτάξωσιν εἰς τὸν βῆρον τῶν νέων ἰδεῶν τὰς φλόγας τοῦ ἱεροῦ δικαστηρίου. Ἐπέβλεπε λοιπὸν τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐρημεριδίων καὶ τῶν πολιτικῶν συγγραμμάτων ἅτινα ἀπειροπληθῆ διεσκόρπιζεν ὁ γαλλικὸς τυπος, ἀπειργουσα, οὕτως εἶπειν, τὴν εἰσβολὴν τῶν ἐπαναστατικῶν ἰδεῶν ἐν τῇ χερσονήσῳ, καὶ ἀναρτῶσα ἐν ταῖς θύραις τῶν ἐκκλησιῶν, ἐκτεταμένους καταλόγους ἀηγορευμένων βιβλίων ἐπὶ ποινῇ θανάτου. Συγγινηθεὶς ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Blois Γρηγόριος, ἀπηύθυνε πρὸς τὸν μέγαν ἱερεξιστατὴν τῆς Ἰσπανίας, ἐπιστολὴν. παροτρύνων αὐτὸν

εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ ἁγίου τούτου σωματείου (17 Φεβρουαρίου 1798).

Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἀποσπῶμεν τὰ ἐπόμενα: «Ἀφανισθῆτω λοιπὸν τέλος τὸ δικαστήριον τοῦτο, οὐπερ. «καὶ τὸ ὄνομα μόνον ἀναπολεῖ τοσαύτας θλιβερὰς ἀναμνήσεις» ἐκρίζωθῆτω τὸ δένδρον τοῦτο, οὐτινος ὁ κορμὸς ἐστὶν ἐν Μαδρίτῃ, ὅπου ἐξάπλοϊ τοὺς κλάδους του εἰς τὴν Λίμαν, καὶ τὸ Μεξικὸν καὶ οὐτινος αἱ ἐν Λισσαβῶνι καὶ Γκόα παραφυάδες, παρήγαγον καρπούς οὐχ ἤττον πικρούς. «Εἴθε ἡ κατάργησις τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως νὰ ἀναγραφῆ «πρῶτη ἐν τῷ πίνακι τῶν ἐκλειψουσῶν καταχρήσεων καὶ «βαρβαροτήτων! Δὲν θὰ εἶνε αἶσχος εἰς τὴν θρησκείαν καὶ «τὴν ἀνθρωπότητα νὰ διατηρῆ ἐτι ζώσας, τοιαύτας ἀναμνήσεις;»

Ἡ εὐχὴ τοῦ Γρηγορίου ἐξεπληρώθη δέκα ἔτη βραδύτερον ὅτε ὁ Ναπολέων ὀρεγόμενος τὴν κατάκτησιν τῆς χερσονήσου ἔδωκε κατὰ τῆς Μαδρίτης ἡγούμενος τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ. ἔχων πρὸς τούτου ἀνάγκην δημοτικότητος κατέλυσε τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν διὰ διατάγματος χρονολογούμενου ἐκ Chamartin, παρὰ τὴν Μαδρίτην, τὴν 4ην Σεπτεμβρίου 1808, ἀλλ' ἡ Βουλὴ ἐπεκύρωσε τὴν κατάργησιν τοῦ ἐπαράτου τούτου δικαστηρίου τὴν 22 Φεβρουαρίου 1813.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὰ κεφάλαια τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως ἀνῆρχοντο εἰς 170000000 réaux, φέροντα πρόσοδον 6765000 réaux. Τὸ προσωπικὸν τῶν διαφόρων δικαστηρίων ἀπετελεῖτο ἐκ 2705 ἀξιωματούχων, 4000 συνδίκων ἢ κατωτέρων πρακτόρων καὶ 25000 οικείων.

Μετὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον πάλιν ἀπὸ τοῦ 1808 μέχρι τοῦ 1814, κατὰ τὴν παλινρόθωσιν τῆς δυναστείας τῶν Βουρβῶνων, ὁ φανατικὸς καὶ σκαιὸς Φερδινάνδος ὁ Ζ'. ἀνεύστησε τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν (21 Ἰουλίου 1814). Ἡ ἀνασύστασις τοῦ σωματείου τούτου ἐγένετο ἀφορμὴ στάσεων καὶ ταραχῶν ὡς χρησιμεύοντος πρὸς ἰκανοποίησιν ἀτομικῶν ἐχθροτήτων. Διτηρήθη ἐν τούτοις μεθ' ὅλην τοῦ λαοῦ τὴν ἀποδοκιμασίαν ἐπὶ ἑκτῶ ἔτη. Καὶ κατὰ τὴν βραχεῖαν ταύτην περίοδον, ἀνδρες ἐπιφανεῖς καθείρθησαν καὶ ἀνηλεῶς ἐβασανίσθησαν, τινὲς δὲ καὶ κρυφίως ἀπεκεφαλίσθησαν, καθ' ὅσον νῦν τὸ ἱερὸν δικαστήριον ἐργάζετο ἐν κρυφῷ καὶ παραβύστῳ, μὴ τολμῶν δημοσίᾳ ν' ἀνάψῃ τὰς πυρὰς του. Πρὸς κατάπαυσιν τῶν ἀδικῶν τούτων καταδίωξεων ἡ ἀνωτάτη βουλὴ κατέλυσε τῷ 1822 τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν καθ' ἄπασαν τὴν Ἰσπανίαν πρὸς μεγίστην τῶν μοναχῶν καὶ ἱερέων ἐκπληξιν.

Οὕτως ἐξηφανίζετο ὑπὸ τὸ βάρος τῆς δημοσίας ἀρχῆς καὶ μετὰ 34 ἔτων ὑπαρξῆν τὸ ἅγιον ἐκεῖνο δικαστήριον, ὅπου ἐπὶ τρεῖς καὶ πλέον αἰῶνας, διέσπειρε τὸν θάνατον, τὸν τρόμον καὶ τὴν ἀπόγνωσιν ἐν ἀπάσῃ ταῖς οἰκογενείαις, ἐξανγκάσαν 2800000 κατοίκων φιλησύχων καὶ φιλοπόνων νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς ἐστίαις των, ἀρπάσαν πλέον τῶν τριῶν

δισεκατομμυρίων και εκδώσαν τέλος 347452 άτομικας, αποφάσεις δυνάμει των οποίων 34658 άνθρωποι έχασαν ζώντας, 18149 εν αποτυπώμασι και 29473 κατεδικάσθησαν εις ισόβια δεσμά ή διαφόρους άλλας όδυνηράς και άτιμωτικας βασάνους.

Διά των μέσων τούτων, και μέν ή Ίσπανία διετήρησε την θρησκευτικήν αυτής ενότητα, παρακάμψασα την Μεταρρυθμισιν κατήλθεν όμως συναμα και εις τελευταίαν μεταξυ των εθνών βαθμίδα.

N. Θ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ
Δικηγόρος

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΤΡΩΑΣ¹⁾

Έν τω άναμίστω περιπετειών βίω του γάλλου άριστοτέχνου Έκτορος Βερλιόζ ή ιστορία του μεγαλοπρεπούς αυτού δράματος, ου ή έπιγραφή οι «Τρώες» αποτελεί διαφερόντως πολυάθλων σελίδα²⁾. Τουτό προεΐδε διά του μαντικου βλέμματός της Κασσάνδρας αυτού προσώπου άπαντώντος εν τω ιδίω δράματι), ουε κατά την τρίτην εν Ουΐμόρη διατριβήν (τη γερμανική ταύτη Πιερία της ποιήσεως) έτι 1855 έκοινώσατο τη πριγγιπίση Βιτγενστείν τό εν τη άποδημική συλληφθέν σχέδιον του έργου, ούτινος ή ιδέα άπησχόλει αυτόν από του 1851, άλλά συναμα εξηγήσατο τη μουσοτραφεί ήγεμονίδι την ιδίαν άθυμίαν περί της διεξαγωγής του σχεδίου. Έν τούτοις οι γενναίοι και ένθουσιαστικοί λόγοι της ήγεμονίδος, ουι ουδέ να έδη αυτόν ήθελε πλέον, αν άποδειλιξάναποδυθη εις άγώνας, ους ήθελεν ύποστει κατ' ανάγκην εν τη συνθέσει του έργου αυτού, και αν μη προθυμείται όπως υπερνικήση πάντα τά έπιπροσθούντα χάριν της Διδούς και Κασσάνδρας, οι λόγοι, λέγομεν, αυτοί ένεθάρρυναν τον άριστοτέχνην εις έναρξιν του έργου. Μη σκοπούμενων λοιπόν πάντων των έναντιών και άντιξιών τω έγχειρήματι τό γιγαντιαίον αυτό έργον

1) Οι Τρώες είνε δραμα του Έκτορος Βερλιόζ διαχθέν κατά Δεκέμβριον του 1890, εν τω θεάτρω της Καρλοσρούης.

2) Ο Έκτωρ Βερλιόζ (Hector Verlioz) γεννηθείς εν τω νομω του Ισέτε το κατ' αρχάς έσπούδασε περί την ιερών τέχνην του Άσκληπιού. Έν έτει δε 1832 διήγειρε την προσοχήν του Κοινου διά του εύφραντάστου αυτού έργου της όρχήστρας (Harold) και εν έτει 1833 άπεδήμησεν εις Βέλγιον και Γερμανίαν, όπου (δηλ. εν Γερμανία) ήξιώθη της προστασίας του περιώνμου μουσικου Listz (Ούγγρου τω γένει, γεννηθέντος τη 22 όθριου 1811). Άπό δε του έτους 1839 κατεστάθη βιβλιοθηκάριος του εν Παρισίους Όδείου και εξεμέτρησε τό ζην τη 9 Μαρτίου 1869. Ο Βερλιόζ άνομολογείται εύρετής της καλουμένης προγραμματατικής μουσικής (δηλον ότι της παραστάσεως μιās πράξεως ένδοχόμου, ή έξωτερικής εκδηλουμένης διά λέξεων). Τά δε πολυάριθμα αυτού έργα και τι και έντεν ή είσι τάδε. α) Συμφωνία (Harold εν Ίταλία). β) Έπεισόδιον εκ του βίου των τεχνιτών γ) Ρωμαιοί και Ίουλία μετά χορών. δ) Καταδίκη του Φόουστ, κλ. και διάφορα μελοδράματα. Συνέγραψε δε πολλά κριτικά και μουσικά φιλοπονήματα, εν οίς και την «Βακτρικήν» και λοιπά, περί ών έδ. Meier's Lex. σ. 244—245.

συναπετελέσθη εν τρισίν ένιαυτοις. Το έπιτευχθέν όμως τέμα ήτο μόνον βαθμιά της πολυπαθούς πορείας του ποιητου άμα και μουουργου, διότι ένήρξατο νέων μόχθων και άγώνων, ών διαρκούντων άπειλις άπαξ άνεφώνησεν «O, ma noble Cassandre, mon héroique vierge, il faut donc me résigner, je ne l' entendrai jamais»³⁾ Και όρθην έσχε την προαίσθησιν, διότι, ουε ό Καρφάλος (θεατρώνης) εν έτει 1863 συγκατέταξε τους Τρώας εν τω καταλόγω των εν τω λυρικω θεάτρω διαχθησομένων δραμάτων, ήσαν γεγραμμένοι μόνον αι τρεις τελευταίοι πράξεις του όλου μελοδράματος, ουε αρχικώς συνείκετο εκ πέντε πράξεων και όκτώ σκηνών, ήτοι του μελοδράματος, ου ή έπιγραφή «οί Τρώες εν Καρχηδόνη» ούτινες πάλιν καθ' έαυτους κατανέμονται εις πέντε πράξεις. Την δ' έκπόρθησιν της Τροίας ήλιπιζε να έδη διδασκομένην επί της σκηνής του μεγαλου θεάτρου των μελοδραμάτων, άλλ' ή έλπις αυτού επέπρωτο, ως μη ώφελε, να μείνη άνεκπλήρωτος και επί της έπιθανατίου κλίνης κατακείμενος εξέφρασε μετά πικράς ειρωνείας «Enfin, on va donc jouer ma musique»⁴⁾. Και έπρεπε να διέλθωσι προς τούτοις εν μέν και εικοσιν έτη μετά τον θάνατον του άριστοτέχνου, έπτά δε και είκοσι μετά την πρώτην παράστασιν του ήρωατηριασμένου δευτέρου μέρους, και δύο και τριάκοντα μετά την άποτελείωσιν του θανάτου τούτου έργου, πριν η τό μελόδραμα εν τη όλόττητι αυτού καταστή ώριμον προς διδασκαλίαν. Ως βάζεις δε της διδασκαλίας των Τρώων (ήτις έγένητο κατά την 6 και 7 Δεκεμβρίου 1890, εν τω θεάτρω της Καρλοσρούης), έτέθη ή αρχική διαίρεσις του όλου, και μη σκοπούμενων έπουσιωδών τινων μεταβολών άπέσχον όπως διαχθη τό μελόδραμα εν μις έσπέρα, και έτήρησαν την υπό του προμηνημονουθέντος έργολαβ υ του θεάτρου Καρφάλου διχοτομίαν. Όρθως τω όντι ό θεατής έχει πρό όμμάτων δύο άυτοτελή άριστουργήματα, άτινα μόνον διά μιās κυρίας ιδέας, ήτοι διά της άποστολής του Αίνειου συζεύγγυνται εις μιάν διλογίαν. Η δε διδασκαλία άμφοτέρων των μερών εν τη αυτή έσπέρα υπερβαίνει τάς δυνάμεις ου μόνον των ήθοποιών, άλλά και των άκροατών άμα και θεατών. Τά βραχεία ταύτα άναγράφομεν εκ των πολλών ύφ' ήμων άνεγνωσμένων περί του όντως μουσικωτάτου δράματος των Τρώων του Γάλλου άριστοτέχνου Έκτορος Βερλιόζ.

Έν Αθήναις κατά Ιανουάριον 1891.

N. ΠΕΤΡΗΣ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Έάν από της άναγεννήσεως της ήμετέρας χώρας και της παγιώσεως αυτής εις κράτος έλεύθερον, και αυτόνομον βα-

3) «Ω εϋγενής μου Κασσάνδρα, ήρωική μου παρθένη, δέον λοιπόν να τό ύπομείνω, ή όρθότερον να τό έχω ύπ' όψει, δέν θα σε άκούσω ποτέ».

4) Μέλλουσι λοιπόν να παίξωσι την μουσικήν μου.

σίλειον, άνδειχθησαν άνδρες, εν τη κοινωνική δράσει, και τη κοινωνική λειτουργία του πολιτεύματος, άποσπασάμενοι διά του άγαστου ήθους, και την ευθύτητα του χαρακτήρος αυτών, την άμέριστον αγάπην, και τον ειλικρινή σεβασμόν όλοκληρου του έθνους, μετά δε την εν Κυρίω μεταστάσιν αυτών καταλιπόντες αγήρω και εύλογουμένην την μνήμην, άναμφιέκτως μεταξυ των τοιούτων άνδρών, συγκαταλέγεται και ό άείμνηστος N. Π. Δελιγιάννης άνταξιος και περιφανής γόνος της εύκλεους και ιστορικής αυτού οικογενείας, ής τάς ύπερ πατρίδος μεγάλας θυσίας, και τους ένδόξους άγώνας, προσηκόντως ή ιστορία καταστήσειεν.

Ο Νικόλαος Δελιγιάννης τριτότοκος γόνος του άειδοίμου N. Δελιγιάννη γεννηθείς εν Ναυπλίω τω 1831, και τυχών της μάλλον έπιμεμηλημένης άνατροφής, παρά της πατριαρχικής αυτού οικογενείας, υπό την άμεσον έπίβλεψιν και προστασίαν του έριτίμου αυτού άδελφου, του νυν Ιθύνοντος τά κοινά της πατρίδος, δέν έβράδυνε να άποσπάση τάς συμπαθείας και την άκραϊφήν ύπόληψιν των συμπολιτών αυτού, διά της εύγενείας και προσηνεϊας του ήθους του, δούς εκ νεανικής ήλικίας έπιζήλους ένδειξεις, αίτινες διά του χρόνου άπέδωκαν, τω άειμνήστω άνδρι περιβλεπτον εν τε τη κοινωνία και τη πολιτείη θέσιν.

Έκπαιδευθείς εν Ναυπλίω τά έγκυκλοπαιδικά μαθήματα, και άναδειχθείς κατόπιν εις των πρώτων διδασκόντων της Νομικής σχολής του Έθνικου Πανεπιστημείου, έπεδόθη άμέσως εις τό δικαστικόν στάδιον, άξιος της Θέμιδος λειτουργός γενόμενος, και σύν τω χρόνω προαγόμενος εις τάς άνωτέρας βαθμίδας του δικαστικου κλάδου, διετέλεσε επί πολλά έτη ως πρόεδρος των Έφετών, μεθ' ό άνδειχθη πρόεδρος του Άρείου Πάγου, και ως τοιούτος άπέβίωσε τη 13η Οκτωβρίου 1890, εν Αθήναις. Άλλ' όσον εν τω έπιστημονικω αυτού κλάδω, τόσω και εν τη κοινωνία δέν ήμέλησεν να παράσχη τά δείγματα των περιουσιών των άγαθών ψυχών του πλεονεκτημάτων, και να προσφέρη τάς υπηρεσίας αυτού, ύπερ παντός καλου και ευγενοϋς, σκοπούντος την ήθικην μόρφωσιν του λαου, έξ ής και μόνης έξασφαλιζεται ή πρόοδος του έθνους και ή εύημερία των πολιτών.

Υπό τοιούτων άρχών και πεποιθήσεων έμφυρούμενος ό άείμνηστος άνήρ, άνέλαθεν την διοίκησιν του εν Αθήναις έθνοφιλεστάτου συλλόγου των «Φίλων του Λαου», πολλάς υπηρεσίας, ύπερ της ευδόσεως και παγιώσεως αυτού παρασχών, διά πατρικής και πρωτοφανούς άταπαρνήσεως, ύπερ αυτού έργασθείς και τά πάντα έκποδών, προς έπιτέλεισιν των άγαθών αυτού προαίρεσεων και πόθων ποιούμενος.

Έάν ή Σεβαστή αυτού οικογένεια άπώλεσεν εν τω προσώπω του άγαστου άνδρός, πολύτιμον και περιφιλήτων μέλος εάν ή Θέμις άπώλεσε διά του θανάτου αυτού ευθύτατον μύστην και άνταξιον λειτουργόν, ή κοινωνία ουχ ήτοιο

έπίστη ζημίαν, διά της στερήσεως του φιλοστόργου προέδρου της εταιρίας των «Φίλων του Λαου» έφ' ό άπασαι αι τάξεις αυτής έσπευσαν να εκδηλώσωσι τό πένθος αυτών κατά την έπίσημον κήδευσιν του πολυκλαύστου άνδρός, εις ένδειξιν δε της γενικής ύπολήψεως της άπήλαυσεν, άνηρητήθη ψηφίσματι της εταιρίας ή σεβασμία αυτού εικών εν τη μεγάλη αίθούση αυτής.

Η ΔΥΣΤΥΧΙΑ

Ήταν μις φορά κι' έναν καιρό μις γύφτισσα που την λέγανε Δυστυχία, κι' είχε και ένα σκυλάκι που τώλεγαν Φώχεια. Η άμοιρη δυστυχία ήτανε τόσο φτωχή, όπου ουδέ ψωμί, ουδέ σύνεργα, ουδέ σίδηρο είχε να κάνει σιδερικά γιατι δέν την έμπιστευόντουσαν.

Μις μέρα ό καλός μας Θεός μαζί με τον άγιο Πέτρο περνούσε μπρός απ' τό γύφτικο της· ό Θεός έκαβαλλίκευε ένα πουλάρι άπετάλωτο στο ένα ποδάρι. — Μου πεταλώνας, κυρά, τό πουλάρι μου; ρωτάει ό Θεός την γύφτισσα. — Μάλιστα λέει, ή Δυστυχία, τό πεταλώνας.

Άλλά επειδής δέν είχε ψύχα σίδερο, πέρνει ένα άσημικό κι' άρχινα να τό χτυπάη στο άμωνι της.

— Τι κάνεις αυτού, άσημι χτυπάς; ρωτάει ό Θεός. — Ναι, πέταλο για τό πουλάρι Σου, άποκρίνεται ή Δυστυχία, και βάζει στο ποδάρι του πουλαριου του Θεου άσημένο πέταλο.

— Και πόσα θέλεις, γι' αυτό τό πέταλο; ρωτάει ό Θεός. — Τίποτε, λέει ή Δυστυχία, θαρρώ πώς δέν είσαι πειό πλούσιος έσύ από μένα. — Ά! μα τότες τό λοιπόν, αν δέ θέλεις λεπτά, θέλω να σου χαρίσω τρία πράματα, σκέψου και ζήτησε ό,τι θέλεις.

— Ζήτα τον Παράδεισο, της λέει κρυφά στ' αυτί ό άγιος Πέτρος. — Έχουμε καιρό, άπαντάει ή Δυστυχία. Ήθελα, ό,τι μ'παίνει στην καπνισακουλα μου, να μην ήμπορη να 'βγη δίχως την άδειά μου.

— Καλά, κάνει ό Θεός, δεύτερο;

— Ζήτα τον Παράδεισο, της ψιθυρίζει ό άγιος Πέτρος. — Άσε με και σύ, καληόγερε, έχουμε καιρό. Ήθελα, όσοι καθίσουνε στην καρέλα μου να μην ήμπορουν να σηκωθουνε δίχως την άδειά μου. — Άς είνε κι' αυτό, λέγε τώρα και τό τρίτο· είπε ό Θεός. — Ζήτα τον Παράδεισο· της λέει πάλι κρυφά ό άγιος Πέτρος. — Θα μ' αφήσης ήσυχη, βρε κουτόγερε; του κάνει ή Δυστυχία. Σαν ψοφήσω γώ, ως με πάνε μακάρι όπου θένε. Θέλω όσοι άναιθουν στην καρδιθά πώχω κάτω στην αυλή μου, να μην ήμπορουν να ζανακατέβουνε δίχως την άδειά μου.

Ο καλός μας Θεός της έχάρισε κι' αυτό τό δωρο, κι' ύστερα καθαλικεύει τό άσημοπεταλωμένο πουλάρι και παίρ-

νει πάλι τὸ δρόμο του μαζῆ με τὸν Ἅγιο Πέτρο, λέγοντάς του ὅτι ἀκόμη δὲν ἄκουσε δυστυχισμένο ἄνθρωπο νὰ τοῦ ζητήσῃ πρᾶγμα σωστό καὶ νὰ μπορῆ νὰ τὸν βγάλῃ ἀπ' τὴν κακομοιριά του. Καὶ ὅμως ἡ Δυστυχία, καὶ μετὰ τὰ τρία αὐτὰ χαρίσματα δὲν ἦταν πλούσια ἀπὸ πρῶτα: ποτέ δὲν ἔτρωγε χορταστικά, κι' ἂν ρωτᾶτε γιὰ τὸ ἄμοιρο τὸ σκυλάκι της, τὴ Φτώχεια, εἶχε γείνει πεσοῖ καὶ κόκκαλο.

«Ἀχ! ἡ ἀστόχαστη! ἔλεγε μετὰ τὸ νοῦ της, νὰ μὴ ζητήσω γὰρ πλοῦτο καὶ χρυσάφι. Ἄς παρουσιαζότανε ὁ Σατανᾶς νὰ μοῦ δώσῃ καὶ τοῦ παραδινόμανε γιὰ τίποτε.

Ἐνα βράδυ νὰ σου καὶ βλέπει ἕνα ἀρχοντάνθρωπο καλοντυμένο τῆς ὥρας, καὶ μπαίνει στὸ φτωχὸ γύφτικο τῆς Δυστυχίας, καὶ τῆς λέει: «Ἄφου θέλεις νὰ πουλήσῃς τὴν ψυχὴ σου, ἔλα νὰ συμφωνήσουμε μαζῆ καὶ θὰ σὲ καλοπλερώσω μετὰ χρυσάφι κι' ἀσῆμι ὅσο θέλεις.

—Ἀκούς λέει! καὶ βέβαια νὰ συμφωνήσουμε, ἀποκρίνεται ἡ Δυστυχία, καὶ πόσα χρόνια μοῦ δίνεις;— Εἴκοσι.

—Εἴκοσι, καλὰ, εἴμαστε σύμφωνοι.

Κι' ὁ Σατανᾶς ἔδωσε στὴ Δυστυχία πλοῦτος καὶ χρυσάφι μπόλικο κι' ἔτσι ἔζησε εὐτυχισμένα. Μὰ εἴκοσι χρόνια περῆνε καὶ διαβαίνουν σὰν πουλιά, σὰν εἶναι κανένας καλότυχος, καὶ μετὰ κοιλιὰ γεμάτη καὶ μετὰ πουγγὶ κουδουνᾶτο. Ἔτσι τὸ λοιπὸν, καθὼς περνᾶει φτάνει ὁ Διάβολος γιὰ νὰ περιλάβῃ τὴν Δυστυχία.

—Καλὰ, σ' ἀκολουθῶ, τοῦ λέει, ἀμέσως, μὰ στάσου νὰ παστρευθῶ λιγοῦλι καὶ νὰ καθαρωνθῶ καθὼς μὴ σταλιὰ σ' αὐτὸ τὸ σκαμνὶ κι' ἔφτασα.

Ὁ Σατανᾶς κάθεται, ὅπως τοῦ εἶπε, καὶ σὲ λίγο ἔρχεται ἡ Δυστυχία ἔτοιμη γιὰ τὴν ἄλλη ζωὴ.

—Μπρός, πάμε, τοῦ λέει, σ' ἀκολουθῶ.

Ὁ Διάβολος, κάνει νὰ σηκωθῆ, μὰ ποῦ; δὲν ἠμποροῦσε νὰ κουνηθῆ, φαινόταν σὰν βιδωμένος στὸ σκαμνί.—Μπρός τὸ λοιπὸν τί κάθεται, τοῦ λέει πάλι ἡ Δυστυχία, σὲ προσμένω.—Βρὲ ἄμάν! δὲν μπορῶ νὰ σειστῶ, ἀπαντᾶει ἐκεῖνος.—Πόσα χρόνια μοῦ δίνεις ἀκόμα γιὰ νὰ σ' ἀφήσω νὰ φύγῃς;—Εἴκοσι, λέει ὁ Σατανᾶς, καὶ σηκώνεται καὶ φεύγει κι' ἀκόμα φεύγει.

Μὰ εἴκοσι χρόνια περῆνε σὰν πουλι μετὰ τὸ πουγγὶ γεμάτο καὶ καθὼς περνᾶει καὶ ὁ τελευταῖος χρόνος, νὰ σου πάλι καὶ φτάνει ὁ Διάβολος, μετὰ τρεῖς ἄλλους μαζῆ διαόλους γιὰ νὰ πάρουνε τὴ Δυστυχία.—Ναί, ναί, ἀμέσως νὰ ἐτοιμασθῶ μὴ ψύχα. Σὰ θέλετε νὰ φᾶτε κἄνα δυὸ καρύδια φρέσκα ἔχει κάτου στὴν καρυδιά, ἀναίθετε καὶ ἔφαξα.

Οἱ τέσσερες Διαβόλοι σκαρφαλώνουνε στὴν καρυδιά μὰ σὰν ἦρθε σὲ λίγο ἡ Δυστυχία καὶ τοὺς ἔκραξε δὲν εἰμπόρεγαν νὰ καταιβοῦνε.

—Βρὲ, ἄμάν, ἄσε μας νὰ φύγουμε καὶ σοῦ δίνουμε εἴκοσι χρόνια ἀκόμα νὰ ζήσῃς εὐτυχισμένη, καὶ χρυσάφι ὅσο θέλεις.

Ἡ Δυστυχία τοὺς δίνει τότε τὴν ἄδειαν καὶ ἔτσι γλυτώσανε πάλι.

Νὰ μὴν τὰ πολυλογοῦμε περνοῦνε κι' αὐτὰ τὰ εἴκοσι χρόνια καὶ σου [καὶ φτάνει ὁ Βελζεβούλ μετὰ ὅλα του τὰ τάγματα τῆς Κόλασις γιὰ νὰ πάρουνε τὴ Δυστυχία.

Βέβαια, εἶμαι ἔτοιμη, λέει αὐτὴ, μὰ μοῦπαν πῶς γινόμεσαστε ὅσο θέλετε μικροί· ἂν εἶνε ἀλήθεια, μπορεῖτε νὰ μπῆτε ὅλοι σας μαζῆ μέσα σ' ἕνα μερμηγκι;

—Ἀκούς ἐκεῖ; μπορούμε.

Καὶ μονομιᾶς χάνονται ἀπὸ ἔμπροστὰ τῆς ὅλοι οἱ Διαβόλοι, καὶ ἡ Δυστυχία βλέπει ἕνα μερμηγκι μονάχα. Τὸ παίρει γλήγορα, τὸ χώνει στὴν καπνοσακούλα της τὸ βάζει πάνου στὸ ἄμωνι της καὶ ἀρχινᾷ νὰ τὸ χτυπάει μετὰ τὴ βαρειά, καὶ μετὰ ὅλη της τὴ δύναμι, ὡς ποῦ βουτήχτηκε στὸν ἔδρωτα, καὶ τὴν ἄλλη μέρα ξαναρχινᾷ πάλι, καὶ γιὰ μέραις ἔξακλουθοῦσε νὰ τὴν χτυπάει.

Ἔτσι χάρηκεν παιὰ ἀπὸ τῆς γῆς τὸ πρόσωπο καὶ πόλεμοι καὶ φωναῖς καὶ μαλώματα, ὅσο ποῦ μένανε κλεισμένοι οἱ Διαβόλοι στὴν καπνοσακούλα τῆς Δυστυχίας, καὶ δὲν πειράζανε τὸν κόσμον· καθένας ἦτανε ἥσυχος κι' εὐτυχισμένος καὶ μονάχο οἱ δικηγόροι κι' οἱ παπάδες φορούσανε ἀπ' τὴν πεῖνα. Αὐτοὶ μαζευτήκανε καὶ παραπονήθηκαν στὸ βασιλιά, καὶ αὐτὸς διατάζει τὴ Δυστυχία ν' ἀμολύσῃ γλήγορα τοὺς Διαβόλους, εἴτε μὴ θὰ τῆς κόψῃ τὸ κεφάλι. Ἡ Δυστυχία, ποῦ ἔκανε πῶς καὶ τί γιὰ νὰ ζήσῃ, τοὺς σώνει μὰ μετὰ τὴ συμφωνία νὰ μὴ τὴν ξαναπειράξουνε παιὰ. Ἀρχινᾶνε τὸ λοιπὸν πάλι καὶ πόλεμοι, καὶ φιλονεικίαις, καὶ οἱ παπάδες καὶ οἱ δικηγόροι χτυποῦσαν τὴν κοιλιὰ τους ἀπὸ τὴν καλοπέρασι.

Περάσαν ὅμως χρόνια πολλὰ κι' ἡ Δυστυχία πεθαίνει, καὶ πάει κατὰ τὸν Παράδεισο μαζῆ μετὰ τὸ σκυλάκι της τῆς Φτώχειας· φτάνει στὴν ὀξώπορτα καὶ χτυπᾷ: Τάκ! Τάκ! καὶ νὰ σου καὶ παρουσιάζεται ὁ Ἅγιος Πέτρος. Καθὼς βλέπει τὴ Δυστυχία:

—Α! τοῦ λόγου σου εἶσαι, κυρὰ Δυστυχία; τῆς λέει· δὲν ἔχει τόπο γιὰ σένα, μακρὰ! Ἄς ζητοῦσες τὸν Παράδεισο τότε ποῦ σούλεγα.

Καὶ τῆς κλεῖ τὴν πόρτα κατὰμουτρα.

Φεύγει ἀπ' τὸν Παράδεισο ἡ Δυστυχία καὶ πάει στὴν πύλη τῆς Κόλασις· χτυπάει, μὰ καθὼς τὴν βλέπει ὁ πορτιέρης, κλείνεται καὶ ἀμπαρώνεται, τρέμοντας ἀπ' τὸ φόβο του, καὶ λέγοντάς της ἀπὸ μέσα:

—Μακρὰ! μακρὰ! δὲν ἔχει τόπο· καλὰ μὰς ἐδιόρθωσες στὴν καπνοσακούλα σου.

Κι' ἔτσι ἡ Δυστυχία ξαναρχεται πάλι στὸν κόσμον τοῦτο καὶ ἀπὸ τότες μένει ἀθάνατη μαζῆ μετὰ τὸ σκυλάκι της, τὴ Φτώχεια.

[Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.]

E. I. E.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΑΡΜΕΛΑ

(Συνέχεια και τέλος).

Ἦρξατο και ηὔξησε μετ' ὀλίγον θόρυβος συγκεχυμένοι περὸν, μαχαίρων, πινακίων, ποτηρίων συγκρουσμένων και γελωτών και φωνῶν παραφώνων ὃν προσεπάθουν νὰ καταπαύσωσιν. Ὅλοι, ἐκτός τοῦ ἱατροῦ και τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἔτρωγον μετὰ τῆς μεγαλειτέρας τοῦ κόσμου ὀρέξεως, και προείπινον εὐθύμως. Ἦρξαντο ἐπαινοὶ τῆς ἀγωγῆς, ἀνδρείας, μορφώσεως και ἀξίας τῶν στρατιωτῶν, τῶν διευθυντῶν και τῶν ὑπηρετῶν τοῦ ἀποσπάσματος· ἐξύμνησαν εἴτα τὸ ἐκλεκτὸν τοῦ οἴνου και τῶν φαγητῶν· ὠμίλησαν εἴτα περὶ τοῦ καιροῦ, ὅστις ἦν ὠραιότατος, και περὶ τοῦ ταξιδίου ὅπερ ἀναμφιβόλως θὰ ἦτο ὠραιότατον· εἴτα περὶ πολιτικῆς και ἐκ νέου περὶ τῶν στρατιωτῶν, φωνάζοντες πάντοτε και γελώντες ἰσχυρότερον, κενούντες τὰ ποτήρια πάντοτε ἐν σπουδῇ, μέχρις οὗ πάντων τὰ πρόσωπα ἐγένοντο ἐρυθρὰ, και οἱ ὀφθαλμοὶ ἐξέπεμπον ἀστράπας, και αἱ κινήσεις τῶν χειρῶν ἤρξαντο δύσκολοι και αἱ λέξεις ἐξήρχοντο ἀσύνδετοι. Χωρὶς σχεδὸν νὰ ἐνοηθῆ, ἕκαστος εἶχε λάβει τὸ μέρος του σοβαρῶς και ἡ παράστασις ἦν θαυμασία. Ὅσοι οἱ ἄλλοι ἐλησμόνου τὸν σκοπὸν δι' ὃν εἶχον ἔλθει ἐκεῖ και παρωρῶντο εἰς εὐθυμίαν, τόσῳ μᾶλλον ὁ ἀξιωματικὸς ἠσθάνετο πάλαι τὴν καρδίαν και εἰδείκνυε καθάραν ἐν τῷ προσώπῳ τὴν καταγιγίδια τῆς ψυχῆς. Οὐδεὶς ὅμως ἤνοιε, ἐκτός τοῦ ἱατροῦ ὅστις ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν πλησιάζων τὸν ἐνεθάρρυνε, και προσεῖχε τὴν Καρμέλαν, ἥτις ἴστατο πάντοτε ἀκίνητος μετὰ τὸ πρόσωπον ἐντὸς τῶν θυρίδων. Ὁ στρατιώτης, ἐπιτυχῶν εὐκαιρίαν, τοὺς εἶχεν ἀφῆσει.

Ἀίφνης εἰσῆλθον ἐν τῷ δωματίῳ τρεῖς στρατιῶται, ἔθνησαν ἐπὶ τῶν ὤμων των ἕκαστος ἀνὰ ἓν τῶν κιβωτίων ἅτινα ἔκειντο ἐν τινὶ γωνίᾳ, και ἐξῆλθον. Ἡ Καρμέλα ἠκολούθησε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ κινήματα αὐτῶν ὅλα μέχρις οὗ ἀπῆλθον, και ἤρξατο πάλιν βλέπουσα πρὸς τὴν τράπεζαν.

Ὁ ἱατρός ἐπιθύρισε λέξιν τινα εἰς τὸ οὖς τοῦ συνδίκου.

— Μίαν πρόποσιν! — ἔκραζεν οὗτος εὐθύς, ἐγειρόμενος ζωηρῶς μετὰ τὸ ποτήριον ἀνὰ χεῖρας. — Εἰς ὑγίαν τοῦ κυρίου διοικητοῦ τοῦ διοικούντος τὸ ἄξιον ἀπόσπασμα, ὅπερ ἀναχωρεῖ, και τοῦ ὁποίου μένει διηνεκῶς ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ λαμπρὰ ἀνεξίτηλος ἀνάμνησις· εἰς ὑγίαν τοῦ ἀξίου τούτου ἀξιωματικοῦ. . . — Ἐσκέθη μικρὸν και εἶτα. — Εἰς ὑγίαν τοῦ κυρίου διοικητοῦ ὅστις ἀναχωρεῖ.

Και πάντες συγκρούοντες τὰ ποτήρια και χύνοντες τὸν οἶνον ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐφώνησαν. — Εἰς ὑγίαν! —

Ὁ συνδικὸς ἐπανεπέτε βαρῦς ἐπὶ τοῦ καθίσματος.

Ἐκαμον και ἄλλοι πρόποσιν τινα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος,

και ἤρξαντο πάλιν συνδιαλεγόμενοι περὶ στρατιωτῶν, πολιτικῆς, περὶ οἴνου και ταξιδίου.

— Κύριε εἰσπράκτορ, ἕνα τραγουδάκι! — εἶπεν ὁ ἱατρός.

Ἀπαντες ἠκολούθησαν τὴν φωνὴν τοῦ ἱατροῦ. Ὁ εἰσπράκτορ ἔκαμε μορφασμόν, ἐπροφασίσθη, ἐμειδίασεν, ἔβηξε, και ἔλαβε τὴν κιθάραν, και ἐτραγώδησε δύο τρεῖς στροφάς. Οἱ συνδαιτυμόνες, ἀρχίσαντες ἐκ νέου τὸν θόρυβον, τὸν διέκοψαν. — Ἡ σειρά μου! — εἶπε τότε ὁ ἀξιωματικὸς, και πάντες εἰσῆλθον. Ἐλαβε τὴν κιθάραν, ἠγέρθη εἰς τοὺς πόδας προσποιούμενος ὅτι κλονεῖται και ἤρξατο. . . Ἦν ὠχρὸς και τῷ ἔτρεμον αἱ χεῖρες ὡσεὶ εἶχε πυρετὸν· οὐχ ἦτον ἐτραγώδησε τὸ σύνθετον ἔσμα μετὰ γλυκύτητος και ἔρωτος ἀληθῶς γοητευτικῶς.

« Ὅσα πόδα σου, Καρμέλα,
ἦσυχ' ἀκουσθίμενος
στὴν ὄψι με θωρήματα
στὰ μᾶτια με φιλήματα
τῆς ὄρας μου θὰ κάνω. »

Ἡ Καρμέλα ἠκροῦτο πάντοτε μετὰ μείζονος προσοχῆς, συσπῶσα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὰς ὀφρῦς ὡς τις εἰς βαθεῖας παραδεδομένους σκέψεις.

— Εὐγε! ὠραία! Τραγωδεῖ ὡς θεός! — εἶπον μετὰ φωνῆς πάντες. Και ὁ ἀξιωματικὸς ἐπανελάβε.

« Ὅσοι στῆθός σου τὴν ἔσχατη
ἡμέρα θὰ ταχύνω
μετὰ πρόσωπο ὠχρότατο,
ἦσυχ, ἡρεμώτατο
x' ἐκεῖ θέλ' ἀποθάνω. »

Ἦσαν αἱ λέξεις ἐκεῖναι, ἦτο ἐκεῖνη ἡ μουσικὴ, τὸ πᾶν περίεξ ἦν καθὼς τὴν νύκτα ἐκεῖνην. — Εὐγε! ὠραία! — Ἐπανελάθον οἱ δημοτράπεζοι. Ὁ ἀξιωματικὸς ἐπανεκάθισεν ἐπὶ τὴν καθίσματα ὡς ἀποκαμῶν· ἀπαντες ἤρχισαν νὰ φωνάζωσιν· Ἡ Καρμέλα ἔμενεν ἀκίνητος ὡς ἀγάλμα και ἐκράτει πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀξιωματικοῦ προσηλωμένον τὸ βλέμμα· ὁ ἱατρός τὴν παρετήρει μετὰ τὸ ἄκρον τοῦ ὀφθαλμοῦ.

— Σιωπή! — ἔκραζεν ὁ διοικητής. Πάντες εἰσιώπησαν, και, διὰ τῆς ἀνοικτῆς θύρας, ἠκούσθη κάτω εἰς τὴν πλατεῖαν μουσικὴ αὐλῶν και βιολίων και βόμβος ὡσπερ πολλῶν ἀνθρώπων. Ἦσαν οἱ δέκα ἢ δώδεκα μουσικοὶ τοῦ χωρίου περικυκλωμένοι ὑπὸ μεγάλης μερίδος τοῦ λαοῦ, ὅστις ἐπίστευσεν ὅτι τὸ ἀπόσπασμα ἀληθῶς θὰ ἀνεχώρει.

Ἡ Καρμέλα ἐτινάχθη και ἐστράφη πρὸς τὸ παράθυρον. Ἦ ὄψις τῆς ἤρξατο νὰ ἐνθαρρύνηται ἐλαφρῶς, και οἱ μεγάλοι τῆς ὀφθαλμοὶ νὰ κινῶνται ἀκαταπαύστως ἀπὸ τοῦ παραθύρου πρὸς τὸν διοικητὴν, πρὸς τοὺς δημοτράπεζους και πάλιν πρὸς τὸ παράθυρον, ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἀκούσῃ καλῶς τὴν μουσικὴν χωρὶς συγχρόνως νὰ χάσῃ κανέν κίνημα τῶν παρὰ τὴν τράπεζαν καθήμενων.

Μετὰ τὴν παύσιν τῆς μουσικῆς, μέγα μέρος τοῦ ἐν τῇ πλα-

τεῖξ πλήθους ἤρχισε νὰ χειροκροτῆ ὡς εἶχε κάμει κατὰ τὴν αὐτὴν περίστασιν πρὸ τριῶν ἐτῶν.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσῆλθε ταχέως μετὰ βῆμα θορυβῶδες ὁ στρατιώτης και ἀνήγγειλεν ὑψηλοφώνως.

— Κύριε διοικητά, τὸ πλοῖον περιμένει.

Ὁ διοικητὴς ἠγέρθη και εἶπε:

— Πρέπει νὰ ἀπέλθω.

Ἡ Καρμέλα ἠγέρθη εἰς τοὺς πόδας μικρὸν κατὰ μικρὸν κρατούσα ἐπ' αὐτοῦ προσηλωμένον τὸ βλέμμα και ἀποδιώκουσα ἡσύχως τὸ καθίσμα.

Ἀπαντες οἱ συνδαιτυμόνες ἠγέρθησαν και περιεκύκλωσαν τὸν ἀξιωματικόν. Συγχρόνως ἐφάνη ἡ μήτηρ τῆς Καρμέλας, εἰσῆλθε χωρὶς νὰ τὴν ἴδωσιν ἐν τῷ ἄλλῳ δωματίῳ, περιεπτύξατο τὴν θυγατέρα και τῇ εἶπε προσφιλῶς. — Ὅχρει! ἦ ἐπιστρέψῃ μετὰ δύο μῆνας. —

Ἡ Καρμέλα προσῆλωσε τοὺς ὀφθαλμούς· ἐπὶ τοῦ μητρικοῦ προσώπου, ἔλυσε πενήμιος ἀμφοτέρους τοὺς βραχίονας, και χωρὶς νὰ εἶπῃ λέξιν, στρέφουσα μικρὸν κατὰ μικρὸν τὴν κεφαλὴν προσῆλωσεν ἐκ νέου τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ.

Πάντες οἱ προσκεκλημένοι ἐσφιζαν τὴν χεῖρα τοῦ διοικητοῦ ἐγειρόντες θόρυβον εὐχαριστήσεων, εὐχῶν και χειρετισμῶν· ἐκεῖνος ἐξώσθη τὴν σπᾶθην, ἐφόρεσε τὸν πῖλον, ἔθετο ἐπὶ τοῦ ἀορτῆρος τὸ τοῦ ταξιδίου θυλάκιον. . . .

Ἐνῶ πᾶν τοῦτο ποιεῖ, ἡ Καρμέλα εἶχεν ἀνοίξει τὴν θύραν, ἐχώρησεν ἐμπρὸς ἐν βῆμα, και μετὰ τοὺς ὀφθαλμούς· σπινθηροβουλύτας παρετήρει ὅτε μὲν τὸν ἀξιωματικόν, ὅτε τοὺς κεκλημένους, ἄλλοτε τὸν στρατιώτην και ἄλλοτε τὴν μητέρα ἥτις ἴστατο πλησίον, και δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν ἔτρεβεν ἰσχυρῶς τὸ πρόσωπον και ἀνέπνευεν ἐναγωνίως και ἔτρεμε σπασμαδικῶς κατ' ὅλον τὸ σῶμα.

Ἠχῆσεν ἀπαξ ἔτι ἡ μουσικὴ ἐν τῇ πλατεῖᾳ, ἠκούσθη εἰς ἔτερος θόρυβος χειροκροτημάτων. . . .

— Ἄγωμεν! — εἶπε θαρραλέως ὁ ἀξιωματικὸς, και ἐκινήθη ἵνα ἐξέλθῃ. . . Ὁξυτάτη κραυγὴ, ἀπελπιστικὴ, διασπαρρακτικὴ, ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ στήθους τῆς Καρμέλας. Ταυτοχρόνως δι' ἐνός ἄλματος ἐπὶ τοῦ διοικητοῦ, τῷ περιεπτύξατο μετ' ὑπερανθρώπου δυνάμεως τὴν ζώνην, και ἤρξατο μανιωδῶς νὰ τὸν φιλῆ εἰς τὸ πρόσωπον, τὸν τράχηλον και τὸ στήθος, ὅπου ἐφθάνεν, ὀλολύζουσα, στενάζουσα, θωπεύουσα τοὺς ὤμους, τοὺς βραχίονας, τὴν κεφαλὴν, ὡς θὰ ἔκαμνε μήτηρ πρὸς τὸ κομισθὲν αὐτῇ τεκνίον σωθὲν ἀπὸ τῶν κυμάτων, εἰς τὰ ὅποια πρὸ ὀλίγου ἀνατραπέν, ἐκεῖνη τὸ εἶχεν ἴδει νὰ τείνῃ τοὺς βραχίονας και νὰ ζητῆ βοήθειαν. Μετὰ τινας στιγμὰς ἡ δυστυχὴς νεανὴς ἐπέσεν ἀκίεστος ἐπὶ τοῦ ἔδαφους μετὰ τὴν κεφαλὴν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀξιωματικοῦ.

Ἦτο ὑγιής.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐρρίφη εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ ἱατροῦ οἴτινες ἦσαν ἴστατον ἀνοικτοὶ περιμένοντες αὐτόν. Ἡ μήτηρ ἐκλίνε φιλοῦσα και βρέχουσα μετὰ δάκρυα τὴν θυγατέρα. Οἱ

παρόντες πάντες ὤψωσαν τὰς χεῖρας πρὸς τὸν Οὐρανὸν εἰς σημείον εὐχαριστήσεως.

Ἡ μουσικὴ ἐξηκολούθει παιανίζουσα.

Τέσσαρες μῆνας κατόπιν ἐν ὠραιότατῃ νυκτὶ Σεπτεμβρίου, καθαρᾶ ὡς ἡμέρα, τὸ ἀτμόπλοιον ὅπερ εἶχεν ἀπέλθει τὴν ἑσπέραν ἐκ Τύνιδος και σταματήσῃ, ὡς πάντοτε, πρὸ τοῦ λιμένος τοῦ μικροῦ ἡμῶν χωρίου, παρέπλεε δρομαίως πρὸς τὴν Σικελίαν. Τὰ ὕδατα ἦσαν τόσῳ ἡσυχὰ ὥστε τὸ πλοῖον ἐφαίνετο ὡς μὴ κινούμενον. Οἱ ἐπιβάται εἶχον ἀνέλθει πάντες ἐπὶ τοῦ καταστρώματος και ἴσαντο θαυμάζοντες τὸ διαυγέστατον τοῦ οὐρανοῦ και τὴν ὑπὸ τῆς σελήνης φωτιζομένην θάλασσαν.

Κεχωρισμένοι πᾶν ἄλλων και ἐστραμμένοι πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος τῆς διευθύνσεως τοῦ ἀτμοπλοίου, εἰς νεανίας μετὰ δεσποινίδος τινός, ἐστηριγμένοι ἐπὶ τοῦ πρᾶγματος, ἐκρατοῦντο ἀπὸ τῶν χειρῶν, μετὰ τὰς κεφαλὰς ἀποτομένους ἀλλήλων. Μακρὰν μακρὰν ἐφαίνετο ἀκόμη ἐν συγχύσει ἡ ἀφ' ἧς εἶχον ἀναχωρήσει νῆσος, και ἐκεῖνοι παρετήρουν τὴν νῆσον ἐκεῖνην. Ἐμειναν ἐπὶ πολὺ χωρὶς νὰ κινήθωσιν ἀπὸ τῆς στάσεως ἐκεῖνης, μέχρις οὗ ἡ νεανίς, ἐγειρούσα τὸ πρόσωπον ἐπιθύρισε:

— και ὅμως αἰσθάνομαι πιεζομένην τὴν καρδίαν ἀπομακρυνομένην τοῦ μικροῦ μου χωρίου, ἔνθα τοσοῦτον ὑπέφερον, ἔνθα εἶδον πᾶν τὸ πρῶτον, ἔνθα μοὶ ἐπανεδώκατε τὴν ζωὴν. . . .

Και ἐστήριξε τὸ πρόσωπον ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ συντρόφου τῆς.

— Ὅ! ἐπιστρέψωμεν ποτε! — τῇ εἶπεν οὗτος, στρέφων αὐτῆς ἐλαφρῶς τὸ πρόσωπον ἵνα τὴν παρατηρήσῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

— Και θὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν οἰκίαν σου; — ἠρώτησεν ἐκεῖνη περιπαθῶς.

— Ναί! —

— Και τὴν ἑσπέραν θὰ καθήμεθα νὰ ὀμιλῶμεν ἐν τῷ παραθύρῳ ἐκείνῳ ἀφ' οὗ μετὰ ἐκαλεῖς ποτέ; —

— Ναί! —

— Και θὰ παίξῃς ἐκ νέου τὴν κιθάραν σου, και θὰ τραγώδησιν πάλιν τὸ ἔσμα ἐκεῖνο; —

— Ναί! —

— Τραγώδησέ το τώρα, — ἔκραζεν αἴφνης ἡ Καρμέλα. — τραγώδησέ το χαμηλοφώνως.

Και ὁ ἀξιωματικὸς πλησιάζων τὸ στόμα εἰς τὸ οὖς τῆς:

« Ὅσα πόδα σου Καρμέλα,
ἦσυχ' »

Ἡ Καρμέλα περιεπτύξατο τὸν τράχηλον τοῦ μνηστῆρος τῆς και ἤρξατο κλαίουσα.

— Δυστυχῆς και ἅγιον πλάσμα. . . — εἶπεν οὗτος σπρίγκων αὐτὴν ἐπὶ τοῦ στήθους. — ἔδω, ἔδω, ἐπὶ τῆς καρδίας μου, παντοτε ἔδω.

Ἡ νεανίς ἐτινάχθη αἴφνης, παρετήρησεν περίεξ, παρετήρησεν τὴν θάλασσαν, τὴν νῆσον, τὸν μνηστῆρά τῆς και ἔκραζεν:

— Ὅ! εἶνε ὄνειρον! —

Καί ὁ νέος διακόπτων αὐτήν·
— Ὁχι, ἄγγελε, εἶνε ἡ ἐξέγερσις! —
Καί ὡταί περυγίζον τό ἀτιμόπλοιον ἐσχίζεν ὑπερήφανον τῶ
κύματα.

Δ. Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΝΕΚΡΑ

— Δέν μοῦ κάνετε τή χάρι, κύριε, ἔλεγεν εἰς τόν ξενο-
δόχον νεαρά γυνή, ταξιδεύουσα χάριν τῆς υγείας της μετὰ
τῆς μικρῆς θυγατρὸς της, νά μοῦ δώσετε ἓνα ἄλλο δωμά-
τιο; γιατί θ' ἀναγκασθῶ νά φύγω. Λαμπρό εἶνε, ἀλλά δέν
'μπόρεσα νά κλείσω μάτι ὅλη τή νύχτα, μέ ταις φωναῖς
καί τήν ταραχή, 'πού γενότανε 'ς τήν σιμοτινή κάμαρα.

— Ἐχετε δίκιο, κυρά μου, ἀλλά δέν φταίω κι' ἐγώ,
γιατί δέν εἶχα ἄλλο ἄδειο δωμάτιο ἀπό αὐτό καί σ'ε τὸ
ἔδωσα, ἐπειδὴ φεύγει σήμερα ἐκείνη, 'πού σ'ε ἠνώχλησε
τῆ νύχτα.

— Καί ποιὰ εἶνε σὲ παρακαλῶ;
— Ὡ! εἶνε μιὰ νέα τρελλή, 'πού τήν πηγαίνει ὁ δυ-
στυχιμένος ὁ ἄνδρας της νά τήν κλείσῃ 'ς τὸ φρενακομεῖο.

— Τὴν ἄτυχη! κι' ἀπό τί τρελλάθηκε;

— Εἶχε μιὰ κόρη μονάκριβη, μικρούλα κι' ὡμορφη σὴν
τῆ 'δική σας — κακό νά μὴν ἔχη — καί τήν ἐλάτρευε καλ-
λίτερα ἀπὸ τὸ φῶς της. Ἐνῶ λοιπὸν μιὰ γλυκεῖα 'μέρα
τοῦ περσινοῦ χειμῶνα, ἐπερπάταγε κάτω 'ς τὴν ἀκροπο-
ταμιὰ μέ τόν ἄνδρα της, ἡ μικρή, 'πού ἔτρεχε 'μπροστά,
κυνηγώντας ταις πεταλούδαῖς 'πού ἐρτερουγίζανε 'ς τὰ
χόρτα, 'πού φυτρώνουν 'ς ταις ὄχθαις, ὅπως κάνει νά πιὰ-
σῃ μιὰ, παραπατεῖ καί τήν συνεπέρνει τὸ ῥέμμα, χωρίς νά
'μπόρεσεν νά τήν γλυτώσεν, ὅσοι ἐτρέξανε ἐκεῖ. Ἀπὸ
ἐκείνη τῆ στιγμῆ, ἡ δύστυχη μάνα της 'τρελλάθηκε κι'
ὅποιο παιδάκι ἰδῆ τὸ φιλεῖ καί τὸ χαϊδεύει, σὴν νῆτανε
'δικό της. Κάθε τόσο ὅμως, τήν πιάνουν τόσο δυνατὰ τὰ
νεῦρα, ὅπου δέρνεται, ρωνάζει, γυρεύει τὸ παιδί της καί
πονεῖ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου νά βλέπῃ μιὰ νέκ γυναῖκα
σὲ τέτοια κατάστασι. Νῆ, τώρα ἔπειτα ἀπὸ τὸν περ-
δαρμὸ πῶκαμε τῆ νύχτα, θῶνε ἡσυχία κι' ἂν θέλετε, 'μ-
πορεῖτε νά τήν ἰδῆτε.

Ἡ ταξιδιωτικὴ λαβούσα τὴν κόρη της ἐκ τῆς χειρῶς,
εἰσηλθε μετὰ τοῦ ξενοδόχου εἰς τὸ δωμάτιον τῆς τρελλῆς,
ἥτις μαυροφορεμένη καί μέ ξέπλεκα μαλλιά, ἐκνήθητο ἡσύ-
χωσ ἐπὶ ἔδρας, συμπύσσουσα μέ τὰ λιπόσαρκα δακτυλά
της τὴν μακρὰν ἐσθῆτά της. Μόλις ἤκουσε βήματα ἠγγίθη
καί προχωρήσασα:

— Καλὴ 'μέρα σας, μέ ἀπλανές ἐπὶ τῶν χειλέων μει-
δίμα εἶπε, καί περιέβαλλε μέ βλέμμα στοργῆς καί ἀπει-
νῶν τὴν παιδίσκην.

— Καλὴ 'μέρα, κυρία.
— Ἡ μικρὴ, κόρη σας εἶνε;
— Νῆ.
— Καί πῶ; τὴν λέτε;
— Ὀλγα.
— Ὀλγα;! ἐκρυύγασεν ἡ τρελλή· τὸ βλέμμα της προσ-
ἔλαθεν ἐκρῶσιν ἀγρίας χαρῆς καί τρέξασα, ἔλαθεν εἰς τὰς
ἀγκάλας της τὴν μικρὰν, ἥτις φοβηθεῖσα ἔκλεισε καί τὴν
ἠσπάζετο λέγουσα:

— Ἀ! Ὀλγα μου, σὲ 'βρήκα τέλος· Που ἦσουν, παι-
δάκι μου; γιατί νά μ' ἀφήσῃ, φῶς μου, ἀγάπη μου; Ἀ!
'Ὀλγα μου, καί, ἐπὺ εἶσαι, νῆ, τὰ ξανθὰ μαλλιάκια σου, τὰ
φωτερὰ σου μάτια. . . . δὲ θῶ πέρης πλεὰ 'ς τὸ ποτάμι;
αἱ! . . . κόρη μου; . . .

Ἡ δύστυχῆς μήτηρ τῆς μικρῆς, ἀπὸ ματαίως ἠγωνί-
σθη μετὰ τοῦ ξενοδόχου, ὅπως λυτρώσασι τὴν Ὀλγαν ἀπὸ
τὰς ἀγρίας περιπτώξεις τῆς τρελλῆς, ἔπεσε λιπόθυμος.
Εὐτυχῶς κατ' ἐκείνην τὴν στιγμῆν, εἰσηλθεν ὁ σύζυγος
τῆς τρελλῆς καί μέ ἐν βλέμμα ἠννόησε τὰ πάντα. Ἐβού-
θησε τὴν λιπόθυμον γυναῖκα νά ἐπανέλθῃ εἰς τὰς αἰσθή-
σεις της καί τὴν καθυσόχασεν εἰπών:

— Μὴ φοβῆσαι, κυρία, ἡ κόρη σου δέν θῶ πῶθι κακόν.
'Ἐλαθε κατόπιν πατήριον, περιέχον ναρκωτικόν καί πλη-
σιάζας τὴν σύζυγόν του, ἥτις ἦτο ἐξαλλ' ὅς ἐκ χαρῆς, διότι
ἐπανέβρε τὸ παιδί της.

— Ἐλα, Μαρία μου, τῆ λέγει, πῆε τὸ γιατρικόν, 'πού
σοῦ καταπραῖνει τὰ νεῦρα, γιὰ νὰ γυμνωμε περίπατο. . .

— Δέν θῶ πῶθι ὅμως κατὰ τὸ ποτάμι, αἱ; γιατί θῶ
πάρουμε μαζί μας καί τὴν Ὀλγα τὸν διέκοψε καί ἔπτε
τὸ ἱατρικόν.

Μετὰ τινὰς στιγμῆς τὴν κατέλαθεν ὕπνος βαθύς, παρέ-
λυσαν αἱ χεῖρές της καί ἐλυτρώθη ἡ μικρὰ κόρη, τὴν ὅποιαν
ἔλαθεν ἡ μήτηρ της καί ἔφυγεν.

Ὅταν δὲ μετὰ μίαν ὥραν ἐξύπνησεν ἡ τρελλή, ἐνεθυμήθη
τὴν Ὀλγαν της· τὴν ἐζήτησεν εἰς τὸ πλευρόν της, τὴν
ἐφώναζεν, ἔρριψεν ὀλόγυρα τὸ ἀγρίον της βλέμμα καί μὴ
ἰδοῦσα τίποτε, ἐσταύρωσεν ἐπὶ τῶν γονάτων τὰς χεῖρας,
ἔκλινεν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὄμου τὴν κεφαλὴν καί ψιθυρίσασα
ἀδυνατῶς, Ὀλγα, παιδί μου, εἰσιώπησε. Τὴν ἐπλησίασεν
ἡμέσωσ ὁ σύζυγός της τὴν ἔσεισε. . . ἄλλ' ἦτο νεκρά!

Ἡ μικρὰ ἐκείνη κόρη, ἥτις καταπληκτικῶς ὁμοιάζε τῆς
πνιγείσας Ὀλγας της καί ἥτις ἔφερε τὸ ἴδιον ὄνομα, ἐπέ-
πρωτο νά ὀδηγήσῃ τὴν δύστυχῆ γυναῖκα ἀπὸ τὴν τρικυ-
μίαν, εἰς ἡν ἡ λύπη τὴν ἔδωρεν, εἰς τὴν γαλήνην τοῦ τάφου.

Ζίκουθος

ΑΝΑΡΤΗΣ Δ. ΔΟΥΡΗΣ

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΥ

Παράδοξα ὅσον καί μυστηριώδη πνευματισμοῦ φαινόμενα
προεκήθησαν ἐσχάτως ἐν Λονδίῳ διὰ πειραμάτων ἐν ἐπι-
στημονικῶ τινι σπουδαστηρίῳ διασέμου ἱατροῦ. Ὁ διευθυ-
τῆ; τοῦ ἀγγλικοῦ περιοδικοῦ «Ο.Ι.» ἀπευθύνει τὴν κατωτέρω
διήγησιν τούτων πρὸς τὸν παρισίον «Εἰκονογραφημένον Κό-
σμον» ἐξηγουῦντα αὐτὰ ὡ; αὐτιμῶν φαινόμενα». Τὸ πνεῦμα,
τούτέστιν, ἀποσπρωθὲν ἔχει ἀνάγκην νά ἐνυλισθῇ πάλιν
ὅπως καταστῆ αἰσθητόν, δανειζόμενον τὴν ὕλην παρὰ τινῶν
προσώπων ὀνομαζομένων ἀμείσων ἢτοι ἀνθρώπων, κεκτη-
μένων πλείονα τῶν ἄλλων ζωικῶν μαγνητισμὸν καί ἐν φυσι-
ολογικῆ τινι καταστάσει διατελοῦντων, πιθανῶ; παθολογικῆ,
εἰδικῆ καί σπανίῃ.

«Συχνάκις γράφει ὁ Ἄγγλος δημοσιογράφος, ἐν μικρῶ τινι
οἰκίσκῳ, κειμένῳ ἐν μέσῳ πυκνοῦ κήπου, ἠρέμῳ καί σιγηλῶ
καί ἐν εὐρείᾳ αἰθούτῃ πλήρει ἠλεκτρικῶν καί χημικῶν
σκευῶν, συμβαίνουσι, προκαλούμενα ὑπὸ πολλῶν συνερχομένων
ἐπιστημόνων, παράδοξα καί μυστηριώδη πνευματισμοῦ φαι-
νόμενα. Καθ' ἐκάστην σχεδὸν νύκτα ἀπὸ τῆς δεκάτης ὥρας
οἱ συνερχομένοι νέοι ἐν μέσῳ σιγῆς ἄραυς καί ὑπὸ ἀμυδρὸν
ἠλεκτρικὸν σιρόφῳ, ὑπὸ τὸ κράτος; προσέτι κατανυκτικῶν
προκαταλήψεων, ἐπιλαμβανόμενοι τοῦ ἔργου τῆς προκαλήσεως
πνευματικῶν, βλέπουσι μετ' ὀλίγον ἀνθρωπίνας μορφῆ; διαγρα-
φομένα; ἐπὶ πινάκων καί οἰσνεῖ ἀίθρια; χεῖρας ὑποκαίνου;
ἄνθη ἀλλόκοτα, ἄτινα πᾶντα ἐπὶ πολὺ καί ὄλονεν εὐκρινέ-
στερα περιτίττανται αἰωρούμενα ὡτέ; τῆς κερκῆς τῶν μετὰ
πυρρῶν σιγῶν; τρυγῶν καί ψυθῶν, ἔϋλα, κερκῆδη,
πλή; κινούμενα ἀκέρυτα; καί μετὰ λαμβάνου ὑποκαίνου καί
ὑποπρῶσιν, περιπλανωμένων ὑπὸ τὸ ὄχρον τῶν λυχνῶν φέγ-
γος. Ἄρα ταῦτα πανταφάσασα μετὰ πολὺ εἰς βελθόν ἐντελοῦς
εὐκρινείας καί σαφνεῖας, φωτογραφικῆ; μηχανῆ; καί πολὺγρα-
φοῦ ἠλεκτρικοῦ ἀποτυποῦσιν ἡμέσωσ αὐτὰ ἐν αἰφνιδίᾳ ἀπλήτῳ
ἐκλαμψεῖ τῶν λυχνῶν. Μετὰ ταῦτα ὑπὸ ἀμυδρὸν πάλιν σιρόφῳ;
πλανῶνται ἀόριστοί τινες μορφαῖ χεῖρες, ἄνθη καί ἄλλα, ὅτε εἰς
τῶν συνελθόντων διὰ λεκανῆς πλήρου; πλαστικῆς ὕλης συλ-
λαμβανῶν βυθίζει ἐντὸς αὐτῆς τὰ φασματα, ἄτινα ἐξίρχονται
περικεκαλυμμένα ὑπὸ λεπτοτάτου στρώμακος; λευκοῦ κηροῦ
(paraffine). Τότε ἀποτίθενται ἐπὶ ἄβρου προσκεφαλαίου, δια-
τηρούμενα ἐπὶ πολὺ. Περὶ τὸ μετονύκτιον τὰ φαινόμενα ἐξασθε-
νοῦσι, κόπως; δὲ κατῆχει τοῦ; πειρωμένους. Πλή; ἐν τούτοις
ἀντηχεῖ ἔτι μουσικῆ, καί ἀπὸ τῶν φλόγγων τοῦ ἐν τῇ αἰθούτῃ
κλειδοκουμβάλλου ἀρίπτανται μελωδικαῖ ἀλλόκοτοι βῆνουςαι
ὄλονεν ὀδονομαται, ἔως οὐ τὸ φέγγος τῆς; ἡῶς διαλύει τὰ
πάντα. . . »

Ὁ μέγας καί ἐπίσημος Ἄγγλος φυσιολόγος καί χημικός
Κρούκς, ὁ ἀνακαλύψας τῆ βοήθειᾳ χημικῶν ἀναλύσεων καί
τοῦ φασματοσκοπίου νέον μέταλλον, τὸ «Θαλίειον» ἀποδεί-
ξας δὲ τὴν ὑπαρξίν τεταρτῆς καταστάσεως τῆς ὕλης, τῆς

ἀκτινοδόλου, διηγεται τὰ ἐξῆς, λαμβάνων ἀφορμὴν τῶν ἀνω-
τέρω ἀνακοινωθέντων αὐτῶ φαινομένων, εἰς ἃ ἐπὶ δεκάδας
ἔτων ἀσχολούμενος κατήνησε τέλος νά ὁμολογήσῃ ὅτι τινὰ
ἐξ αὐτῶν, ὡ; τὰ κατωτέρω δημοσιεύμενα, ἀδυνατεῖ νά ἐξη-
γήσῃ διὰ τῶν γνωστῶν ἐν τῇ ἐποχῇ μας φυσικῶν νόμων,
ὑπαρχούσῃ; ἀγνώστου τινὸς τῆ σημερινῆ; ἐπιστήμῃ δυνάμεως,
τῆς; ὡ; αὐτοῦ κληθείσης «ψυχικῆς δυνάμεως». Ἰδού τινὰ
τῶν μυστηριωδῶν τούτων φαινομένων.

Τὸ μεσάζον πρόσωπον, ἡ δεσποινίς Φλωρεντία Κούκ, ἐκοι-
μᾶτο ποτε μαγνητικῶν ὕπνων ἐν αἰθούτῃ χωριζομένη διὰ πα-
ρακετασματος ἀπὸ τοῦ δωματίου, ἐνῶ εὐρίσκετο οὕτως μετὰ
τινῶν φίλων. Μετ' ὀλίγον μορφή τις γυναικεῖα ἐπεφάνη ἐπὶ
τοῦ παρακετασματος, προχωροῦσα. Βαθίζουσα καί ἠμιλοῦσα
ἐπὶ ὤραν μετὰ τῶν περιτταμένων. Ὁ κ. Κρούκς, λαβὼν αὐτὴν
εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἐβεβιαώθη ὅτι ἦτο σῶμα ὕλικόν, ὡ;
αὐτῆ; ἡ δεσποινίς Κούκ. Τὰ φαινόμενα ταῦτα συμβαίνουσι
ἐν τῷ ἀμυδρῷ φωτὶ, ὅπερ συμβάλλεται δυστυχῶ; εἰς τὴν ὑπό-
νοιαν ἀπάτης, διότι τὸ φῶς, ὡ; λέγεται, διαλύει ἡμέσωσ τὰ
φαντάσματα.

Ὁ κ. Κρούκς τούτου ἐνεκα ἐρωτιζέτο μόνον διὰ μικρῆς
φιάλης, περιεχομένης φωσφορικῶν ἔλαιων, παρέχον φῶς ἀμυδρό-
τατον. Παρατηρήσεις ἀπηυθύνθησαν εἰς τὸν ἄγγλον σφόδρ,
ὡν σπουδαιοτέρα ἦτο ἡ ἐξῆς Ἐνῶ τὸ φάσμα τῆς γυναικῆς, τὴν
ὅποιαν ὁ κ. Κρούκς ἔβλεπε διηνεκῶ; ἐπὶ τριετίαν ὀλοκλήρον,
ἐκκλειε δὲ Καίτην Κίγν, εὐρίσκειται ἐν τῇ αἰθούτῃ, τὸ σῶμα
τοῦ μεσάζοντος, ἦτοι τῆς δεσποινίδος Φλωρεντίας Κούκ, εὐρί-
σκεται ἄρα γὰ ἐν τῷ παρακειμένῳ δωματίῳ; Ἰδού καί εἰς
τούτο ἀπαντῆσαι ὁ κ. Κρούκς; Ἐπῆρξον τινὰ τοῦ Μερτιού
ἡ Καίτη μού εἶπεν, ὅτι ἡ δύνα το νά ἐμφανισθῇ συγχρόνως μετὰ
τῆς δεσποινίδος Κούκ Ἐγῶ λοιπὸν εἰσηλθὼν εἰς τὸ παρακει-
μενον δωμάτιον μετὰ τοῦ φωσφορικοῦ μου ἔλαιου, εἶδον δὲ
ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς αὐτοῦ τὴν δεσποινίδα Κούκ, ἐνδεδυμέ-
νην ἐσθῆτα ἐκ βελούδου μέλανος, ὡ; ἦτο ἐν ἀοχῇ τῆς συνε-
δριάσεως, φαινομένην δὲ ἐντελοῦς ἀνείσθητον. Δέν ἐκινήθη ὅτε
ἔλαθον τὴν χεῖρά της ἐκράτουν δὲ τὸ φῶς ἐγγύ; τοῦ προσώ-
που της ἄλλ' ἐκείνη ἐξηκολούθει ἀναπνεύουσα κανονικῶς. Ἰ-
ψώσας τὸ φῶ;, παρετήρησα περὶ ἐμὲ καί εἶδον τὴν Καίτην
ἰσταμένην παρὰ τῆ δεσποινίδος Κούκ; καί ἀκριβῶς ὅπισθεν αὐτῆς.
Ἐπῆρξον αἰσθητὰ λευκῆ; καί κυματίζουσαν ὡ; ἦτο κατὰ τὴν
ἀρχὴν τῆς συνεδριάσεως. Ἐγῶ κρατῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς τῶν χει-
ρῶν τὴν δεσποινίδα Κούκ, ἐγονοπέτησα καί πάλιν, ὕψωσα
καί ἐταπεινώσα τὸ φῶ; διὰ νά φωτίσῃ ὄλην τὴν μορφήν τῆς
Καίτης; καί διὰ νά βεβαιωθῶ ἐντελοῦς, ὅτι ἔδλεπον πραγματι
τὴν ἀληθῆ Καίτην, τὴν ὅποιαν πρὸ ὀλίγου περιεπτύχθην εἰς
τὰς ἀγκάλας μου. Αὐτῆ; δέν ὠμίλησεν, ἀλλ' ἐκίνησε τὴν κε-
φαλήν εἰς ἐνδείξιν εὐγνωμοσύνης. Τρεῖς συνεχῶς καί διαφοροτρό-
πως ἐζήτησα τὴν δεσποινίδα Κούκ; συσταπειρωμένην ἐνώπιόν
μου, ὅπως βεβαιωθῶ περὶ τῆς; ἀληθείας; καί τρεῖς ἐπίσης ἐπραξῆ;
τὸ αὐτό διὰ τὴν Καίτην ἔως οὐ ἐβεβιαώθη, ὅτι εἶχον ἐνώπιόν

μου δύο γυναίκες *ελεώς* υπαρχούσας. 'Επί τέλους ή δεσποινίς Κούκ ἐκινήθη ὀλίγον καὶ ἀμέσως ή Καίτη μου ἔνευσε νά ἀπέλω. 'Εγώ ἀπεχώρησα τότε εἰς ἄλλο μέρος τοῦ δωματίου καὶ ἔπαυσα βλέπων τήν Καίτην, ἔμεινα ὅμως ἐκεῖ ἕως οὐ ἀφηνίασθη ή δεσποινίς Κούκ, δύο δὲ τῶν παρισταμένων εἰς τήν συνεδρίασιν εἰσῆλθον μάλιστα εἰς τὸ δωμάτιον.»

Ὁ κ. Κρούκης ἐφωτογράφησε δι' ἠλεκτρικοῦ φωτός τὰς δύο γυναίκας, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐν τῇ φωτογραφίᾳ τῶν δύο γυναικῶν ή Καίτη κρύπτει τήν κεφαλὴν τῆς δεσποινίδος Κούκ. Ὁ κ. Κρούκης δικαιολογεῖ, ἐν τούτοις τούτου λέγων, ὅτι ή Καίτη ἐπίτηδες ἐφρόντισε νά καλύψῃ τήν ὄψιν τῆς δεσποινίδος Κούκ, ὅπως μὴ βλάψῃ αὐτὴν τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς.

Ἐτερον φαινόμενον τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ εἶδους πρὸς τὸν πνευματισμὸν τῶν πρό τιων ἐτῶν κυκλοφορούντων ἐν Ἀθήναις τραπέζιδικῆν, ἀναφέρει ὁ Κρούκης, τήν αὐτομάτως ὑπὸ μουσικοῦ ὄργανου παραγομένην μουσικήν, ἔνευ δηλαδὴ ἀνθρωπίνης τινος ἐπιρροῆς ἀπ' εὐθείας. Ὅπως πειραθῆ τοιοῦτον φαινόμενον ὁ μέγας φυσικός, ἔλαβε κλωδὸν κυλινδρικὸν ἐκ σύρματος χαλκίνου, ἐνέτοποθέτησεν ὑπὸ τινὰ τράπεζαν. Εἶτα ἐνεχειρίσεν εἰς τὸ μεσάζον πρόσωπον, τὸν κ. Χὸμ ἀρμόνιον, καινουργές, ὅπερ οὗτος ἔλαβε διὰ τοῦ ἀντίχειρος καίτου μέσου δακτύλου, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἀντιθέτου τοῖς φθόγγοις ἤκου. Τότε σύρας τὸν κλωδὸν, ἔθεσεν ἐντὸς αὐτοῦ τὸ μουσικὸν ὄργανον. ὅπερ ἐκράτει διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, ἐν ᾧ τήν ἄλλην ἀνέπαυεν ἐπὶ τῆς τραπέζης. Μετ' ὀλίγον τὸ ἀρμόνιον ἐκινήθη ταλαντευόμενον, γλυκύταται δὲ καὶ τελειόταται μελωδίαι ἠκούσθησαν, ἐν ᾧ πάντες ἔβλεπον ἀκίνητον τήν χεῖρα τοῦ Χὸμ, ἣν ἤγγιζεν ἐπὶ τοῦ ὄργανου. Τὸ δὲ παραδοξότερον εἶνε ὅτι, εἶτα ὁ Χὸμ ἀποσύρας καὶ τήν χεῖρα ἐντελῶς ἐκ τοῦ ἀρμονίου καὶ θέσας καὶ τὰς δύο του ἐπὶ τῶν χειρῶν παρευρισμένου τινος φίλου, τὸ μουσικὸν ὄργανον ἀνεπήδη βίαιως ἐντὸς τοῦ κλωδοῦ ἐξακολουθοῦν νά ἀνακρούῃ θαυμαστικὰ τεμάχια.

Τοιαῦτα καὶ πλείστα ἄλλα πνευματιστικὰ φαινόμενα συμβαίνουσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ μεγάλου Ἀγγλοφυσικοῦ, ἀνεξήγητα μὲν ἐντελῶς ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπιστήμης, ἴσως ὅμως ἀπλούστατα διὰ τὸν Σατανᾶν τῶν γραϊδίων. Ε. Ι. Ε.

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΣΙΓΑΡΟΝ

Τὸ δειπνον εἶχε λήξει, παρετίθετο δὲ ὁ καφές, ὅτε ή οἰκοδέσποινα μᾶς λέγει αἰφνης: «Κύριοι, γνωρίζετε ὅτι ὁ καπνὸς δὲν μ' ἐνοχλεῖ καθόλου...» καὶ συγχρόνως νεύει τῷ συζύγῳ τῆς, καὶ οὗτος ἐγερεθεὶς λαμβάνει ἐκ παρακειμένου τραπέζιου κιβώτιον πλήρες ἐκλεκτῶν ἀργυρενδύτων σιγάρων, ὅπερ προσέφερον εἰς τὸν γείτονά του, ἐξ οὗ, ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, ἔφθασε καὶ εἰς ἐμέ, ὅστις λαβὼν ἐν προσέφερα εἶτα εἰς τὸν πρὸς τ' ἀριστερά μου παρακαθήμενον.

— ὦ! εὐχαριστῶ πολύ, Κύριε, δὲν καπνίζω...

— Δὲν καπνίζετε! λέγει ή οἰκοδέσποινα καὶ ποῦ ἐλάθετε αὐτὴν τήν συνήθειαν;

— Δὲν εἶνε συνήθεια, κυρία, εἶνε τιμωρία.

— Τιμωρία;... Δὲν ἐννοῶ...

— Βεβαίως, πῶς νὰ ἐννοήσητε; εἶνε ὀλόκληρον μυθιστόρημα.

— ὦ! νὰ μᾶς τὸ διηγηθῆτε λοιπόν!

Ὁ γείτων μου δὲν ἐζήτη, φαίνεται, ἄλλο εἰμὴ νὰ διηγηθῆ τὸ μυθιστόρημά του. Προσέκλινεν ἀμέσως ἀφώνως, ὡς νὰ ἔλεγε: «ὦ! εὐχαρίστως... μίαν λέξιν μόνον ἐπερίμενα.» καὶ ἤρχισεν.

«Εἶμαι, κυρία μου, πεντηκοντούτης διὰ τὴν ὥραν. Πρὸ 25 ἐτῶν, ὡς μοὶ λέγουν τούλάχιστον, ἤμην νέος εὐμορφος καὶ εὐσώμος μὲ βοστρυχάδην κόμην καὶ μὲ νόστιμον ξανθὸν μύστακα πυχρὸν καὶ στογγύλον εἰς τὸ μέσον καὶ καταλήγοντα εἰς δύο ὀξείας ἀκίδας, διὰ τῶν ὁποίων οἱ φίλοι μου καὶ αἱ κακὰ γλώσσαι ἔλεγον ὅτι ἐκέντων τὰς καρδίας τῶν γυναικῶν. Βεβαίως ἦσαν ὑπερβολικοί! ὅλας δὲν τὰς ἐκέντων ἀλλὰ μερικὰς... ἄς ἦνε. Ἐκἀπνίζον φοβερῶς τότε καὶ τούτο μὲ τιμωρεῖ τώρα... τέλος πάντων οἱ μύστακές μου μὲ ἔκαμον ἐπίφθονον.»

«Ἡμέραν τινὰ, ἣ μᾶλλον ἐσπέραν ἐγενόμην ἐρωτόληπτος εἰς τινὰ χορὸν. Ἐχόρευσα τρεῖς μετὰ τινος θαυμασίας κόρης, ἣς ἀπὸ τοῦ πρώτου στροβίλλου εὐθύς ἤρασθην. Ἐξετάσας ὀλίγον περὶ τοῦ προσώπου, εἰς ὃ εἶχον ἐμποιήσει τόσον ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν, ἔμαθον ὅτι εἶνε κόρη ἐκατομυριοῦχου ἐμπόρου, ἀξιολογώτατης οἰκογενείας, μὲ προῖκα πεντακκοσίων χιλιάδων, ἀλλ' οἱ γονεῖς τῆς εἶχον σπανίας ἀπαιτήσεις: ἤθελον γαμβρὸν *distingué*, εὐφυῆ καὶ... πλούσιον... ἀδάμκντα ἐνὶ λόγῳ.

«Βεβαίως ἤμην μετριοφρονέστατος ὥστε νὰ μὴ ἐλπίζω ὅτι δύναμαι νὰ πραγματοποιήσω τὸ ζητούμενον ἰδανικόν, καὶ... ἐκάθισα στ' αὐτὰ μου, ἀλλὰ συγκεκνημένος. Ὁ ἐρὸν ὅμως σπανιώτατα δύναται νὰ τηρήσῃ τὸ μυστικόν του: οὕτω καὶ τὸ ἰδικόν μου ἐμάντευθη, καὶ ἄλλοι μοὶ ὠμίλουν περὶ αὐτοῦ εἰρωνικῶς, ἄλλοι ἄλλως, ἄλλοι ζηλοτύπως, καὶ ἐπὶ τέλους ἀπὸ φίλου εἰς φίλον καὶ ἀπὸ αἰθούσης εἰς αἰθουσαν μανθάνει μίαν ἡμέραν ή δεσποινίς Γενεβιέθη— οὕτως ὠνομάζετο ή κόρη, ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον καὶ μίαν ψυχὴν μὲ ξανθοὺς βελονοειδεῖς μύστακας ή ὁποία μαρκίνεται δι' αὐτήν.

«Νὰ μὴ τὰ πολυλογῶ, ή μνηστεια διήρκεσεν ἐξ ἑβδομάδας, γλυκύτατας. Ἡ Γενεβιέθη ἦτο θαυμασία, ἀγγελος γεννηθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς. Καθ' ἐσπέραν μᾶς ἀφηνον μόνους εἰς τὴν αἰθουσαν, καὶ συνωμιλοῦμεν μέχρις αὐγῆς, ὄνειροπολοῦντες καὶ δημιουργοῦντες σχέδια μέλλοντος. Συνεννοοῦμεθα εἰς πάντα καὶ συνεφωνοῦμεν θαυμασίως, ἐσπέραν δὲ τινὰ ἰδοῦσα με καπνίζοντα μοὶ εἶπε: «Σὲ παρακαλῶ, ἀγαπη μου, μὴ καπνίζης, καὶ πόσον θὰ μὲ εὐχαριστήσης, δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῆς.

«Τούτο ἤρκεσε νὰ βίψω ἀμέσως μακρὰν τὸ σιγάρον μου. Καὶ πόσον μοὶ εὐγνωμόνει ἐπὶ τῇ στερήσει μου ταύτῃ ὅπως τὴν εὐχαριστήσω!...— ὦ! πόσον σ' ἀγαπῶ, δὲν ἔχεις ἰδέαν, νὰ μοὶ ἐκπληρώσης τοιοῦτοτρόπως τὴν ἐπιθυμίαν, μοὶ ἔλεγε! — ὦ! εἶμαι τόσον εὐτυχῆς, ἀγγελέμου, ὑπακούων σοι!... τῇ ἀπῆντων. Καὶ ἤμην εἰλικρινῆς, εἰς τὴν τιμὴν μου, δὲν μ' ἐμελλε καθόλου ἐπειδὴ ἀφῆκα τὰ προσφιλή μου σιγρέτα. Εἶχον ἀρῆσει ἀνοικτὸν τὸ κιβώτιον, ἐπὶ τῆς θερμάστας τοῦ κοιτῶνος μου, καὶ ὁσάκις εἰσπρήχθη διὰ τὴν κατακλιθῶ, ἐπλησίαζον, τὰ ἐθεώρουν περιπαθῶς, ἐστένάζον, ἔτεινον τὴν χεῖρα... ἀλλ' ή ὑπόσχεσίς μου;

«Τέλος ἐπέστη ή μεγάλη ἡμέρα, δηλαδὴ ή τοῦ γάμου. Εἶχον συμφωνήσει νὰ ὑπάγω καὶ παραλάβω τὴν μνηστὴν μου εἰς τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν μ. μ. ἐκ τῆς πατρικῆς τῆς οἰκίας. Ἡγέρθη λοιπόν, ἐξυραφίσθη, ἐπρογεματίσασα, ἐνεδύθη, μετ' ὃ, ἐτοιμασθεὶς καθ' ὅλα καὶ ὀρθῶς τοὺς μύστακάς μου, παρετήρησα τὴν ὥραν καὶ ἦτο μεσημβρία. Εἶχον ἀκόμη καιρὸν μιᾶς ὥρας: αἰὼν ὀλόκληρος! ἐφλεγόμην ἐξ ἀνυπομονησίας. Διεθιμάτιζον ἐναγωνίως εἰς τὸ δωμάτιον, ἐκαθήμεν, ἠγειρόμην, ζητῶν ἐνασχόλησιν, διασκεδάσιν τινὰ, καὶ τι ἐπὶ τέλους ὥστε νὰ δυνηθῶ νὰ ὑποφέρω αὐτὴν τὴν ὥραν, ὅτε τὸ βλέμμα μου προσπίπτει ἐπὶ τοῦ κιβωτίου τῆς θερμάστας. Πλησιαζῶ, ἀπέμενον ἐν σιγάρῳ μόνον, διότι οἱ φίλοι μου καὶ οἱ ὑπρέταί εἶχον ἀπολαύσει τὰ ἄλλα. Τὸ ἔλαβον μηχανικῶς ἦτο μακρὸν, ὀλοστρόγγυλον, προκλητικόν, οὔτε πολὺ ξανθόν, οὔτε πολὺ μελαχροινόν, σιγάρον θαυμασίον. Ἀλλὰ τὸ ἔριψα πάλιν εἰς τὸ κιβώτιον καὶ ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς, ἐξέκλωθεις ἐπὶ τοῦ κλινητῆρος, ὅπως ἀποφύγω τὸν πειρασμόν. Βλέπω τὴν ὥραν, ἦτο μεσημβρία καὶ τέταρτον. Τρεῖς τέταρτα ἀκόμη... τί νὰ κάμω!... ἐπιστρέφω πάλιν εἰς θερμάσταν, λαμβάνω βίαιως τὸ ὄρατον πούρο, τὸ κόπτω εἰς τὸ μέσον διὰ τῶν ὀδόντων, τὸ ἀνάπτω καὶ ἐξαπλόνομαι μετ' ἀπολαύσεως ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρον... Θαυμάσια!..

«Ἄγνοῦ ἐν ἐξ αἰτίας τῆς βαρείας ὁσμῆς του, ἣ ἔνεκα τῆς ἀπωλείας τῆς συνήθειας, μετὰ τινὰ λεπτὰ ἐκλίνα νεκρούμενος τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἠμικλείων τοὺς ὀφθαλμούς παρεδόθην εἰς γλυκύτατον ὕπνον. Αἰφνης, ἀφηνίασθαι, αἰσθανθεὶς ὁσμὴν καιομένου μαλλίου. Ἐγειρόμαι ἐσπευσμένως, παρατηρῶ περίξ μου... τίποτε. Ἐξετάζω τὰ παραπετάσματα τῶν παραθύρων, τὰ ἐνδύματα, τὴν κλίνην... τίποτε. «ὦ! ἡ ἰδέα μου θὰ ἦνε! εἶπον καθ' ἑαυτόν» Βλέπω τὴν ὥραν, καὶ ἦτο μία καὶ εἰκοσιπέντε. λαμβάνω τὸν πλόν μου καὶ τὰ χειρόκρια, κοτέρχομαι ἀνὰ πέντε τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος καὶ πηδῶ εἰς τὴν πρώτην τουχοῦσαν ἀμαξίαν. Ὁ θυρωρὸς καὶ ὁ ἀμαξηλάτης μὲ μὲ εἶδον ἤρχισαν νὰ γελῶσι. Ἐγὼ ἠπόρουν. Φθὰς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πενθεροῦ μου ἀνῆλθον διὰ δύο ἀλμάτων, ἤχῳ τῶν κώδων καὶ παρουσιασθεὶς εἰς ὑπρέτης μοὶ εἶπεν παρατηρῶν με ἐκπληκτικῶς καὶ μάλιστα συγκαρτῶν τὸν γέλωτα:—

«Ἐφυγαν ὄλοι, κύριε... ἀφοῦ ἐπερίμεναν τὸν κύριον... καὶ ή κυρία Γενεβιέθη δὲν ἐφαίνεται εὐχαριστημένη... μοὺ παρήγγειλε νὰ εἰπῶ εἰς τὸν κύριον... ὅτι ἄμα ἔλθῃ ὁ κύριος... νὰ ὑπάγῃ ὁ κύριος εἰς τὴν Δημαρχία... «Καὶ ἐν ᾧ ὠμίλει με τὰ «κύριος καὶ κύριος» προσεπάθει νὰ καταστείλῃ ἀκάθεκτον ἐπιθυμίαν πρὸς γέλωτα.

— Μὰ τί γελᾶς, φίλε μου, ἐξ αἰτίας ἐμοῦ;

— Μπᾶ! ἀστειεύεται ὁ κύριος... ἠξεύρει ὁ κύριος ὅτι... ἐνώπιόν του δὲν πρέπει... ἀλλὰ... νὰ μὲ συγχωρῆ ὁ κύριος... Ἄν τὰ θέλῃ ἔτσι ή κυρία...

«Δὲν ἠυκαίρουν νὰ ζητήσω ἐξηγήσεις τῶν γρίφων τούτων, ἀλλὰ κατελθὼν ἐν σπουδῇ τρέχω δι' ἀμάξης εἰς τὸ Δημαρχεῖον.— Ποῦ εἶνε ή αἰθουσα τῶν γάμων; ἐρωτῶ ὑπρέτην τινὰ.— Ἡ αἰθουσα τῶν γάμων!... Βέβαια καὶ δὲν εἶνε γιὰ τὴν ἀφεντιά σου...— Ναι, ναι, δι' ἐμέ, ποῦ εἶνε;— Γιὰ σὲ!... ἄ! τὴν καυμένην, τί καλὴ ποῦ θᾶνε! ἐπέβλησε καὶ κατέπεσεν ἐπὶ καθίσματος κρατῶν τὴν ὄσφυν του ἐκ γέλωτος.

«Ἄγνοῦ τί μὲ συνεκράτησεν, ἴσως ή ἐναγωνίως σπουδῇ μου ὅπως μὴ ἐπιτεθῶ ἐπὶ τοῦ αὐθάδους τούτου, ἀλλὰ νὰ τῷ εἶπω ἀπλῶς:— Ὅ! μοὺ εἶπες, ναι ή ὄχι, ποῦ εἶνε ή αἰθουσα τῶν γάμων;— Δεξιᾶ, κύριε, καθὼς μ'παίνατε, ἠδυνήθη νὰ μοὶ εἶπῃ. Ἐστρεψα πρὸς τὴν δειχθεισάν μοι θύραν καὶ εἰσῆλθον... Κεραυνὸς γελῶτων ἐρράγη. Πάντες συγχρόνως ὡς διὰ μαγείας ἐξέβαλον τὰ μανθῆλιά των, προσκολλῶντες αὐτὰ εἰς τὸ στόμα των, μὲ μὲ εἶδον. Αὐτὸς ὁ δήμαρχος ἐπνίγετο εἰς ἐσωτερικοὺς κρυφίους γέλωτας. Ἐγὼ, ἔστην κατάπληκτος, ἀπορῶν πῶς νὰ πράξω καὶ λέγων κατ' ἑμαυτόν. «Τί διάβολο ἔχουν καὶ γελοῦν ὄλοι!» Ἡ Γενεβιέθη ἐκρυπτε διὰ τῶν χειρῶν τὴν ὄψιν τῆς ἣ πενθερά μου ἠγωνία ποιοῦσα νεύματα ἀγανακτήσεως, ὃ δὲ πενθερὸς μου πλησιάζας με μοὶ εἶπε γελῶν συγχρόνως καὶ ὀργίλος:— «Φίλε μου, μᾶς ἐπρόκοψες!— Μὰ τί συμβαίνει, λοιπόν; ἐξηγήσατέ μοι...— Συμβαίνει χρυσέ μου, ὅτι ὁ γάμος εἶνε ἱερὸν πράγμα... καὶ ὄχι ἀπόκρυφον.— Δὲν σὰς ἐννοῶ...— Τότε παρατήρησον εἰς τὸν καθρέπτην καὶ θὰ ἐννοήσης.

«Πλησιαζῶ εἰς τὸ κάτοπτρον τῆς θερμάστας καὶ βάλλω κραυγὴν ἐκπληξέως καὶ φρίκης: Ὅλον τὸ δεξιὸν ἡμισυ τοῦ μύστακάς μου εἶχε κατ'...

«Δὲν εἶπον τίποτε ἄλλο, ἀλλὰ τρέχω... καὶ ἀκόμη τρέχω!...»

— Ἄ! τίποτε ἄλλο; ἠρώτησα τὸν γείτονά μου ή ἰστορία δὲν ἔχει τέλος;

— Ὅχι... δὲν ἔχει: ἀλλ' ἐγὼ τῇ τῷ ἔδωκα. Μετὰ ἐξ μῆνας συνήντησα τὴν Γενεβιέθη, ὅτε ὁ μύσταξ μου εἶχεν αὐξήσει πάλιν, ἐξηγήθημεν, τῇ ὠμίλησα εὐγλωττῶς, καὶ..

— Σὰς συνεχώρησε;

— Μάλιστα, κύριε, τὸν συνεχώρησε! ὕπολαμβάνει κυ-

ρία τις, νεαρά εινεῖται καὶ χαριεστὰτη, καθημένη ἀπέναντι μου.

[Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.]

E. I. E.

ΣΕ ΜΙΑ ΟΥΡΗΟΠΟΥΛΑ.

Ἐγὼ τὸ ἄνθος τοῦ Σαρῶν καὶ τὸ κρίνον τῶν κοιλάδων.
Ἄσμα Ἄσμάτων Σολομῶντος

1	4
Ἐσὺ ἴσαι κρίνο δλόδροσο Ποῦ ἀνθεῖ μέε 'ς τήν κοιλάδα, Καὶ χύνει μόσχον ἀτίμητο Ἢ τόση του ἔμμορφάδα	Κι' ἂν εἶναι ἀλήθεια ὁ Ὑψιστος Πῶς περιμένει ἀκόμη Τὸ ἀμπεριτῶν τὸ γένος σου Μήπως ἀλλάξη γνώμη
2	5
Ἐσὺ ῥόδο μαγιατικό Ποῦ ἀνοίγει τήν αὐγοῦλα Καὶ διαμαντώνει ἀσύγκριτα Τὰ φύλλα του ἢ ὄρασοῦλα	Τὸ βλέμμα σου ἂν εἰκόνογιε Νὰ τὸν παρακαλέσῃ Καὶ τέτοιο πλάσμα δλόφωτο Στὸ θρόνο του νὰ πέσῃ.
3	6
Πλάσμα τῆς Βίβλου δλόχρο Καὶ τῆς Σιών παρθένα, Τῶν προφητῶν ἢ ἔμπνευστις Τῶν βασιλείων ἢ γέννα	Θὰ ληρμονοῦτε βέβαια Τὸ μάρτυρα τὸ Γουρὸ Του Καὶ τὴν ἀγκάλη θ' ἀνοίγει Στὸν ποθητὸ λαό του.
Ζάκυνθος.	Δ. Ι. ΜΑΡΓΑΡΗΣ

Τῆ ΞΑΝΘῆ ΑΤΘΙΔΙ

Ἐὰν τῆς φαντασίας μου τὸ πλάνον ὄνειρον
νὰ πραγματώσω ἠδυνάμην, ὦ ξανθὴ Ἀτθίς,
τάς πτέρυγας θὰ εἶδον τοῦ Ἐρωτος
τῆ ἐνδοδακρυμένη μου ψυχῆ.
Ἱππερόσσα εὐθὺς ταχεῖα θὰ ἀπήρχετο
πρὸς τὴν ἄκτὴν τῆς Λήθης, ἢς οὐδαίς ποτε θνητός
πρὶν ἢ ὁ Χάρων ἀφαρπάσῃ ἐπιε •
τὸ ὕδωρ τὸ λυσίπονον αὐτό.
Διὰ τοῦ ἀμβροσίου δ' αὐτῆ τούτου νάματος
ἐλλοομένη καὶ καθαίρουσα τὸ παρελθόν,
ἀγνή πρὸς σέ καὶ ὡσεὶ ἕαρ θάλλουσα
θὰ ἐπανίπτατο ἐρωτικῆ.
Καὶ μόνος τῶν μυθῶν τῆς τότε πόθος ἐνθερμος
αὐτὴν θὰ ἐδοκίμαζε πρὸς ἐλπίδα ἀγαθὴν,
ὅπως εἰσδύσῃ εἰς τὸ μάγον στῆθος σου
σεπτὸν αὐτὸ λατρεύουσα βωμόν.
Δὲν θέλει τὴν κοινὴν ζωὴν, ἢν πλήθη ἀγροσιν,
Ἡλύσια καὶ Ὀλομπον μισεῖ, θεοὺς αὐτούς
σὲ μόνην δὲ ἠγάπησε καὶ εὐχεταί
χαριεσσαν, ὠραίαν, εὐτυχῆ.

ΦΟΙΒΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Εἰς Ἐμψύχον Ἀγάλμα

Τί ὠφελεῖ ἂν καλλονὴ ὡς σὲ δὲν ἐγεννήθη
Καὶ σιωπῶντα ὀμιλοῦν τὰ ῥοδιὰ σου χεῖλῃ;
Ἐχεις μαρμαρίνον ψυχὴν καὶ πέτρινα τὰ στήθη;
Καὶ ἂν ἐγὼ σὲ ἀδικῶ, εἰπέ μοι το, ἡμίλει.

Ἐκ τοῦ βράχου τῆς Φρεαττίας.

N. Θ. Α

ΜΑΚΡΥΑ ΤΗΣ.

Στοχάζεσαι σὰν θυμηθῶ πῶς εἶσαι μακρυὰ μου,
Τί σύφουνας τῆς Μπαρμπαραῖς τὸ νοῦ μου συνεπαίρνει;
Βουρκώνουσε τὰ μάτια μου τὰ μίυρα δακρυὰ μου
Καὶ σπαρταρῆ τὸ στῆθος μου καὶ τὴν καρδιά μου δέρνει

Τῆς πικραμένης μου ζωῆς νεράϊδα γλυκειασμένη,
Σὰν σὲ πρωτόειδα δίπλα μου, μοῦ φάνηκε πῶς ἦσουν
Ἄστειρὶ ποῦ μὲ φώτιζες σὲ θάλασσα ἀφρισμένη,
Κι' ὄλοι οἱ καῦμοι 'στὴ λάμψη σου κι' οἱ πόνοι μου θὰ σβύσουν.

Καθὼς ἔαμόνοι σὰν ἰδῆ κοιμάτι ἀπὸ σανίδα,
Καὶ νὰ σιωπῶσι λαχταρῆ καρδιοστασιασμένοι,
Μ' ἴδια λαχτάρα ἔκλωσα ὅταν σὲ πρωτοεἶδα
Καὶ σοῦ ὄσσα τὸ χέρι μου 'στὸ δάκρυ βουτηγμένος.

Τὸ κῆμα τῆς ἀκρογιαλιᾶς τῆς γραυγῆς τ' ἀστειρὶ
Χαιρωτῶν ποῦ μᾶς ἐβλεπαν πιστὰ κ' ἀγαπημένα,
Μά, ἢ μοῖρὰ μου ποῦ μοναχὰ νὰ μὲ ζηλεύῃ ζέρει,
Σ' ἀρπάζει ξάφνου ἀπὸ 'μὲ καὶ σὲ τραβᾷ 'στὰ ξένα.

Ἄχ! ὅποιος εἶδα νὰ σβυστῆ ἢ πρώτη του ἐλπίδα
Κ' ἔχασε ἀγάπη ποῦ ἔτραψε σὲ στήθρα πονεμένη,
Ἐκεῖνος ζέρει νὰ μοῦ πῆ τί ἔπαθα σὰν εἶδα
Τὴν ἀκριβὴ μου λυγερὴ νὰ φύγῃ γιὰ τὰ ξένα.

Πολλὰς φοραῖς ἀκοίμητῃ 'στῆς νύκτας τὴν ἀγκάλη
Ἢ πονεμένη μου ψυχῆ πέφτει σὲ τέτοιο βῆθος,
Ποῦ βλέπει 'μπρὸς τῆς νύκτας πεντάμορφη καὶ πάλι,
Γιὰ νὰ χυθῆς, σὰν τῆ ὄρασιὰ 'στὸ φλογερό μου στῆθος.

Ὡτιμένα... συνεφέρνομαι καὶ χάνω τὴν ὀστιά σου
Καὶ ἢ ματιὰ σου σβύνεται, σὰν λάμψη 'στὸ σκοτάδι,
Καὶ πάλι μένω μοναχὸς μὲ μόνον τ' ὄνομά σου
Πῶχω γραμμμένο 'στὴν καρδιά, καὶ κρύβω γιὰ σημάδι.

(Ἀπὸ τοῦ βράχου τῆς Φρεαττίας κατὰ Μάϊον τοῦ 1890).

(Ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ «Ποικίλῃ Στοῦ».